

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 18 maja 2023 r.

Poz. 4358

**INFORMACJA NR 1/2023
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI
WODNEJ W KATOWICACH**

z dnia 16 maja 2023 r.

**w sprawie zamieszczenia Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok**

Na podstawie art. 400h ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.) ogłasza się w załączniku do niniejszej informacji Sprawozdanie z działalności WFOŚiGW w Katowicach za 2022 rok.

Prezes Zarządu

Tomasz Bednarek

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok

Zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej nr 67/2023 z dnia 21.04.2023 roku

SPIS SKRÓTÓW	5
<u>I. WPROWADZENIE</u>	6
<u>II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2022 ROK</u>	9
1. PLAN FINANSOWY NA 2022 ROK	9
1.1. PRZYCHODY	9
1.2. KOSZTY	11
2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH	13
<u>III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU</u>	15
1. RADA NADZORCZA	17
2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU	18
3. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	19
3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZADAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ	19
3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU	23
<u>IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u>	25
1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	25
1.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	25
1.2. KONTROLA W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	27
3. REALIZACJA „OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO I MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE”	28
<u>V. PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ</u>	30
1. PROGRAM PRIORYTETOWY CZYSTE POWIETRZE	30
2. PROGRAM POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA W NAJBARDZIEJ ZANIECZYSZCZONYCH GMINACH - PILOTAŻ	32
3. PROGRAM PRIORYTETOWY „POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA CZĘŚĆ 2) ZMNIJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE” I „BUDOWNICTWO ENERGOOSZCZĘDNE. CZĘŚĆ 1) ZMNIJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE”	33
4. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 1) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘTU WYKORZYSTYWANEGO W AKCJACH RATOWNICZYCH	33
5. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 2) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPRZĘTU I WYPOSAŻENIA JEDNOSTEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH”	34
6. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM REGENERACJI ŚRODOWISKOWEJ GLEB POPRZECZ ICH WAPNOWANIE	35
7. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	36
8. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ POZA GRANICAMI AGLOMERACJI UJĘTYCH W KRAJOWYM PROGRAMIE OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH	37
9. PROGRAM MOJA WODA	37
10. PROGRAM PRIORYTETOWY AGROENERGIA CZĘŚĆ 1) MIKROINSTALACJE, POMPY CIEPŁA I TOWARZYSZĄCE MAGAZYNY ENERGII	37

11. PROGRAM PRIORYTETOWY CIEPŁE MIESZKANIE.....	38
12. PROGRAM REGIONALNEGO WSPARCIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	39
<u>VI. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI FUNDUSZU W 2022 ROKU</u>	41
1. BILANS.....	41
2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	42
<u>VII. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ</u>	44
1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW	44
2. WYPŁATY ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU, NARODOWEGO FUNDUSZU ORAZ W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	46
3. FORMY FINANSOWANIA	50
3.1. FINANSOWANIE BEZZWROTNE	50
3.1.1. Dotacje i przekazanie środków	51
3.1.2. Umorzenia udzielonych pożyczek.....	52
3.1.3. Nagrody za działalność	52
3.2. FINANSOWANIE ZWROTNE	52
4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI	53
5. POMOC PUBLICZNA.....	54
6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE	55
<u>VIII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ</u>	56
1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ	57
2. ZAWARTE UMOWY.....	57
2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK.....	58
2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK	58
2.3. UMOWY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	58
<u>IX. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2022 ROKU</u>	59
1. OCHRONA ATMOSFERY.....	59
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	60
3. OCHRONA PRZYRODY	60
4. EDUKACJA EKOLOGICZNA	62
5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA	63
6. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA.....	63
7. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE	64
8. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	64
<u>X. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2022 ROKU</u>	73
1. OCHRONA ATMOSFERY.....	73
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	74
3. OCHRONA PRZYRODY	75
4. EDUKACJA EKOLOGICZNA	75
5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA	76
6. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE	77
<u>XI. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW</u>	78
<u>XII. SPIS TABEL</u>	80
<u>XIII. SPIS RYSUNKÓW.....</u>	82
<u>XIV. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....</u>	83

SPIS SKRÓTÓW

Fundusz	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Narodowy Fundusz	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Plan działalności	Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Plan finansowy	Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Rada Nadzorcza	Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Strategia	Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2021-2024
s.r.w.	Stopa redyskonta weksli
Zasady	Zasady udzielania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Zarząd	Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

I. WPROWADZENIE

Prawne i finansowe podstawy działalności Funduszu wyznacza ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o finansach publicznych, ustawa o rachunkowości, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Jako samorządowa osoba prawna Fundusz skutecznie pełnił rolę finansowego instrumentu realizacji polityki ekologicznej państwa w połączeniu ze spełnieniem oczekiwań regionalnej społeczności. Fundusz realizował swoją misję uczestnicząc w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym, regionalnym, a także ponadregionalnym.

Celem generalnym Funduszu jest zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Wyznaczone w Strategii zadania dla poszczególnych celów operacyjnych znalazły uszczegółowienie w Planie działalności, który precyzyjnie i odpowiednio do aktualnej sytuacji prawnej oraz finansowej identyfikował działania Funduszu. Jasno zdefiniowane cele Funduszu oraz możliwości ich realizacji w oparciu o przejrzyste zasady finansowania projektów oraz dostępne instrumenty finansowe zachęcały samorządy, jak i innych inwestorów do podejmowania działań mających istotny wpływ na jakość środowiska w regionie. W Sprawozdaniu z działalności Funduszu dokonany został przegląd realizowanych w 2022 roku działań i priorytetów oraz poziom osiągnięcia wskaźników finansowych i ekologicznych będący elementem monitoringu wdrażania Strategii.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych Funduszu przebiegała w ramach wdrożonego i stale doskonalonego zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i rozporządzenia w sprawie Europejskiego Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) oraz systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym.

Podobnie jak w latach poprzednich Fundusz w 2022 roku, wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ochrony środowiska państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

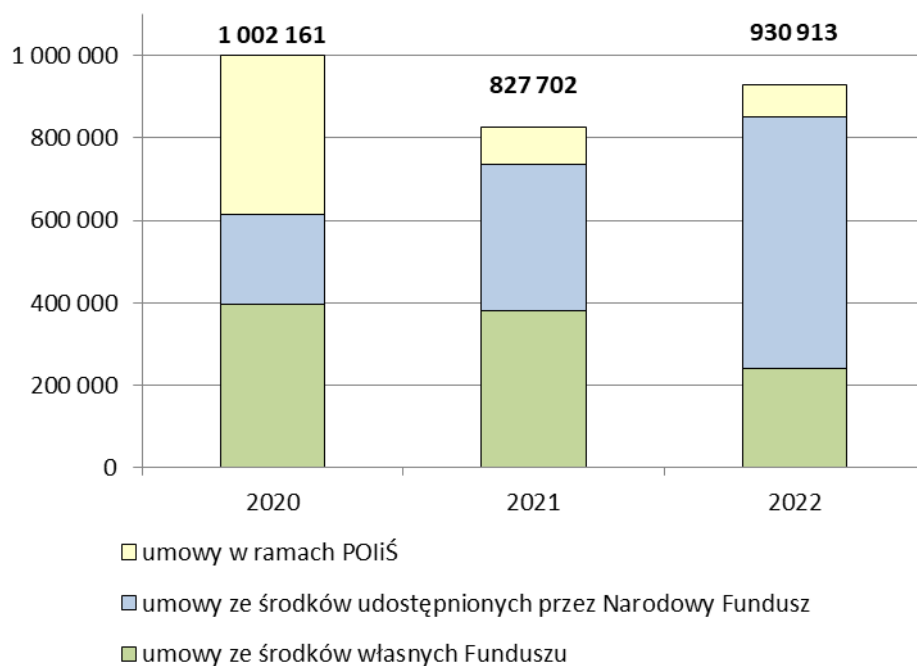
W ramach wspierania działań osób fizycznych w zakresie ograniczenia niskiej emisji na terenie województwa śląskiego Fundusz realizował Program „Czyste Powietrze”, Program „Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”, jak również Program „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyna. W zakresie dotyczącym ochrony zasobów wody Fundusz realizował Program „Moja Woda” uwzględniający zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz Program Pilotażowy „Przydomowa oczyszczalnia” na realizację zadań polegających na zakupie i montażu przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2022 roku w zakresie wykonywania zadań wynikających z realizacji Programów Priorytetowych zawarte zostały umowy ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz w wysokości 613 494 tys. zł.

Fundusz w 2022 roku aktywnie uczestniczył we wdrażaniu środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego”. W 2022 podpisano 38 umów o dofinansowanie udzielając wsparcia w łącznej wysokości 79 142 tys. zł.

Ze środków własnych Funduszu w 2022 roku udzielono dofinansowania z tytułu zawartych umów na kwotę 238 277 tys. zł.

Rys. 1 Łączna pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w latach 2020-2022 z tytułu zawartych umów [w tys. zł]

W 2022 roku dofinansowanie zadań przez Fundusz odbywało się na warunkach preferencyjnych w odniesieniu do: udziału środków finansowych Funduszu w kosztach kwalifikowanych zadań, wysokości oprocentowania i okresu spłaty pożyczek oraz wysokości umorzeń.

Fundusz udzielał dofinansowania zgodnie z:

- Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2022 rok,
- Zasadami udzielania dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach,
- Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

W 2022 roku Fundusz działał w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska, ustawę o finansach publicznych oraz wytyczne zawarte w następujących dokumentach programowych:

- Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030,
- Polityce energetycznej Polski do 2040 roku,
- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,

- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
- Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Strategii działania Funduszu na lata 2021-2024,
- Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowym planie gospodarki odpadami 2022,
- Krajowym Programie Zapobiegania Powstawania Odpadów,
- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- Planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Programie małej retencji dla województwa śląskiego,
- Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2016 -2022,
- Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032,
- Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającym na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji,
- Polityce gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego. Regionalnej polityce energetycznej do roku 2030,
- Programie dla Śląska,
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030,
- Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Województwa Śląskiego,
- Ramowym dokumencie wdrażania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w subregionie centralnym województwa śląskiego.

II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2022 ROK

Plan działalności na 2022 rok został opracowany w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska i został przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 281/2021 z dnia 26.11.2021 roku. W trakcie roku plan był zmieniany uchwałami Rady Nadzorczej: nr 81/2022 z dnia 27.05.2022 roku oraz nr 221/2022 z dnia 27.10.2022 roku. Zmiany w Planie działalności na 2022 rok dotyczyły zarówno zmian w planie finansowym stanowiącym załącznik do planu działalności, jak i zmian kwot w poszczególnych kierunkach wydatkowania środków finansowych na 2022 rok.

1. PLAN FINANSOWY NA 2022 ROK

Roczny Plan Finansowy Funduszu na 2022 rok został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z uwzględnieniem założeń przyjętych w Strategii oraz aktualnej sytuacji finansowej Funduszu.

Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów: wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz koszty działalności. Wykonanie Planu finansowego za 2022 rok przedstawia się następująco:

Stan funduszu na początek 2022 roku wyniósł:	1 260 316 tys. zł
podstawowymi składnikami majątku były:	
należności z tytułu udzielonych pożyczek	999 253 tys. zł
udziały i akcje	14 005 tys. zł
środki pieniężne	304 936 tys. zł

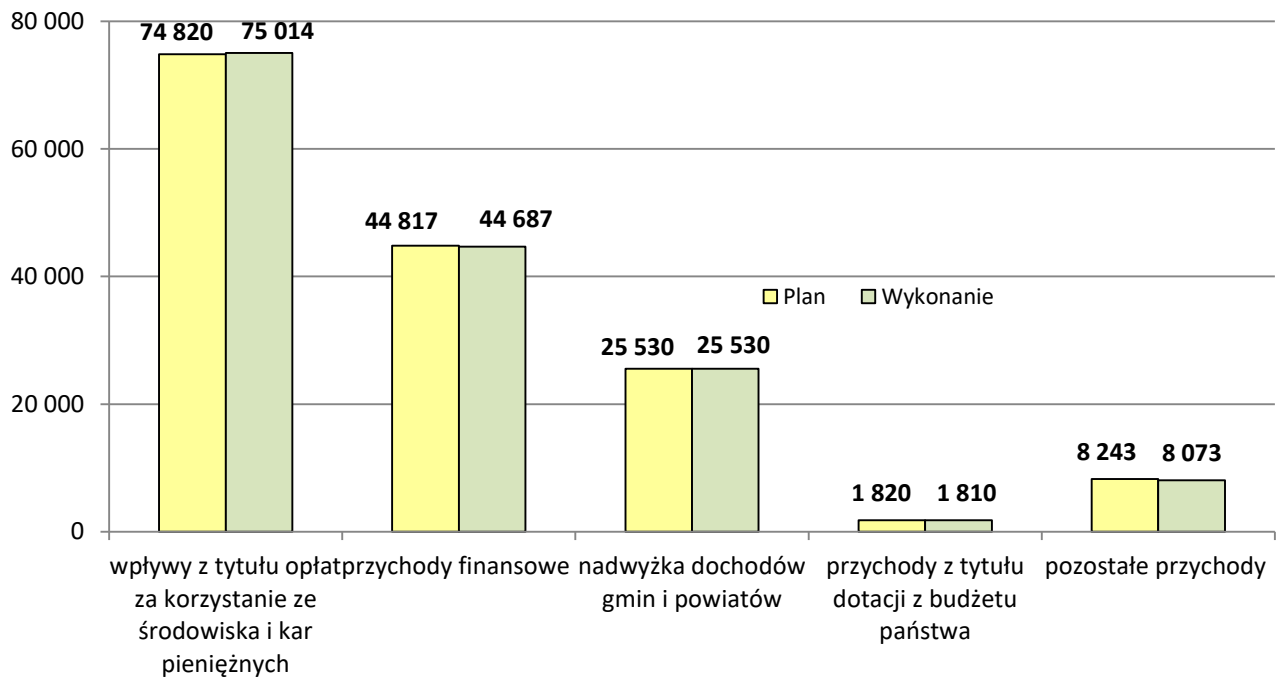
1.1. PRZYCHODY

Przychody Funduszu w roku 2022 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1 Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2022 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	74 820	75 014
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	25 530	25 530
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa	1 820	1 810
4.	Przychody finansowe	44 817	44 687
5.	Pozostałe przychody	8 243	8 073
	Razem	155 230	155 114

Rys. 2 Plan i wykonanie przychodów Funduszu za 2022 rok**[w tys. zł]**

Przychody Funduszu w 2022 roku wyniosły 155 114 tys. zł i stanowiły 100 % w stosunku do planowanych przychodów. W porównaniu z rokiem 2021 było to więcej o 30 678 tys. zł. Głównie z tytułu wyższej nadwyżki dochodów gmin i powiatów oraz wyższych przychodów finansowych.

Przychody z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych stanowiły najistotniejszą pozycję w przychodach ogółem Funduszu. W 2022 roku wyniosły one 75 014 tys. zł (100 % planu). Przychody z opłat za korzystanie ze środowiska stanowiły blisko 48 % ogółu przychodów.

Kolejną istotną pozycję stanowiły *przychody finansowe* – 44 687 tys. zł (100 % planu), na które składały się przychody z tytułu:

- oprocentowania udzielonych pożyczek – 29 737 tys. zł,
- oprocentowania wolnych środków,
- pozostałe przychody.

Dominującą pozycję w przychodach finansowych stanowiły przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek, które w porównaniu do 2021 roku odnotowały wzrost o 885 tys. zł.

W 2022 roku Fundusz uzyskał przychody z *nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar* pieniężnych w wysokości 25 530 tys. zł. Nadwyżkę przekazały Gminy: Knurów, Pawonków, Poczesna oraz Jastrzębie-Zdrój.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla Funduszu jako Instytucji Wdrażającej wyniosły w 2022 roku 1 810 tys. zł (99 % planu). Dotacja stanowiła refundację poniesionych przez Fundusz kosztów kwalifikowanych, zgodnie z trybem i terminami składania wniosków o płatność. Kwota osiągniętych przychodów objęła refundację na poziomie 100% poniesionych kosztów kwalifikowanych Funduszu w ramach POIiŚ 2014-2020 - oś priorytetowa X: Działanie 10.1 Pomoc techniczna oraz kosztów dotyczących dofinansowania zadań w ramach XII osi priorytetowej Pomoc Techniczna REACT-EU

Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa obejmują dotacje na cele bieżące oraz na cele inwestycyjne, w tym sprzęt komputerowy.

Pozostałe przychody wyniosły w 2022 roku 8 073 tys. zł. Kwota ta obejmowała między innymi zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń pożyczek oraz refundację wydatków Funduszu związanych z realizacją projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”. W 2022 roku Fundusz uzyskał także przychody z Narodowego Funduszu z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Uzyskane przychody w tym zakresie wyniosły 6 330 tys. zł.

1.2. KOSZTY

Koszty Funduszu w roku 2022 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2 Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2022 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Dotacje (w tym dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych)	40 533	19 690
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	9 810	9 808
3.	Umorzenia pożyczek	27 000	26 461
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	700	577
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	12 954	12 944
6.	Koszty działalności organów i biura	41 616	36 357
7.	Koszty finansowe	2 805	2 137
8.	Pozostałe koszty operacyjne	501	2 511
	Razem	135 919	110 485

Koszty Funduszu w 2022 roku wyniosły 110 485 tys. zł, co stanowiło 81% w stosunku do wielkości planowanej. W porównaniu do kosztów za 2021 rok zanotowano spadek o 1 394 tys. zł. Istotnymi pozycjami wśród kosztów były *dotacje*, które wyniosły 19 690 tys. zł, w tym:

- dotacje na cele bieżące 10 387 tys. zł,
- dotacje na cele inwestycyjne 9 301 tys. zł.

W oparciu o zobowiązania z podpisanych umów mające odzwierciedlenie w Listach zadań państwowych jednostek budżetowych zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2022 rok kwota *środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa* wyniosła 9 808 tys. zł.

W 2022 roku kwota *umorzeń pożyczek* wyniosła 26 461 tys. zł i była niższa od poziomu udzielonych umorzeń w roku poprzednim. Wprowadzone w styczniu 2021 roku zmiany do zasad umarzania części pożyczek przyczyniły się do racjonalizacji tej formy dofinansowania.

Na *nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej* w 2022 roku przeznaczone zostały środki w wysokości 577 tys. zł.

W *innych wydatkach statutowych na ochronę środowiska*, w związku z nałożonymi na Fundusz zobowiązaniami wynikającymi z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw z tytułu zwrotu gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości, utworzona została w 2022 roku rezerwa na poczet ewentualnych zobowiązań z tego tytułu w wysokości 12 944 tys. zł.

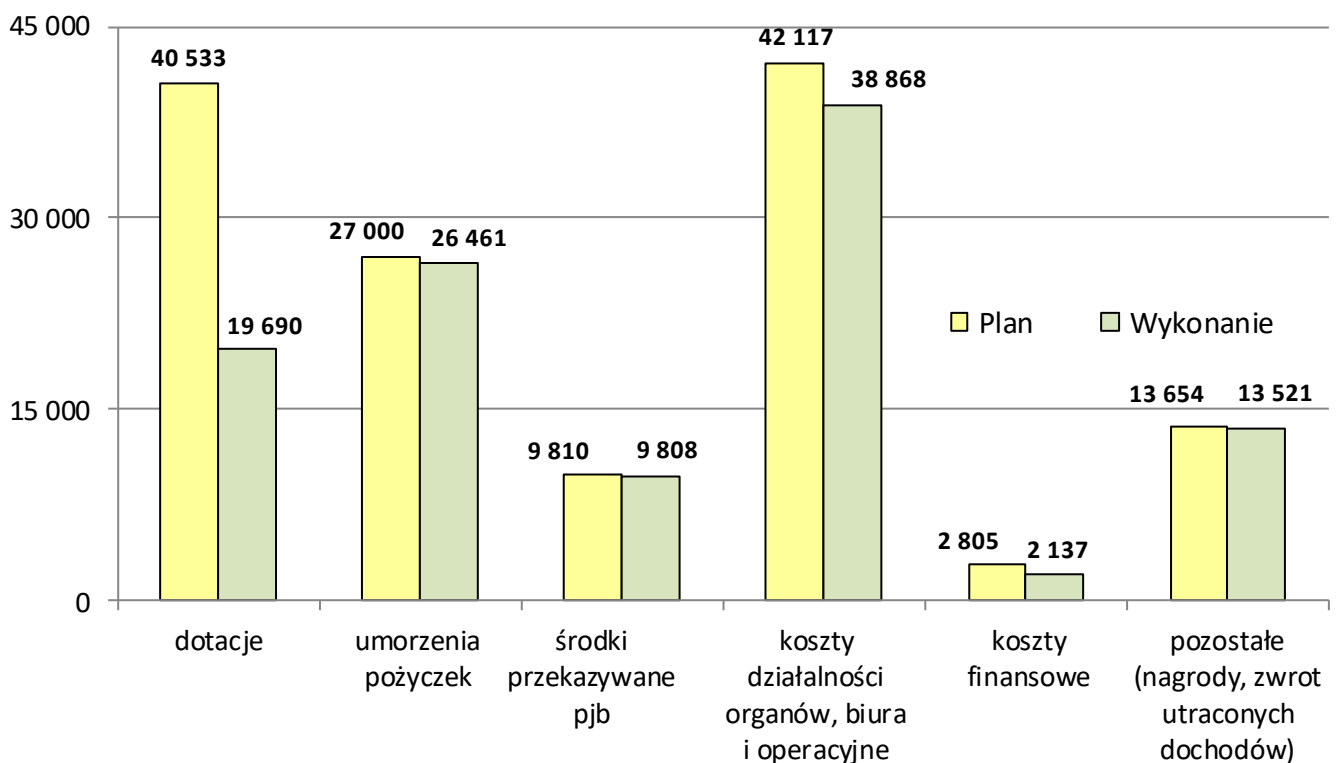
W 2022 roku *koszty działalności organów i biur* Funduszu wyniosły 36 357 tys. zł. Są to przede wszystkim koszty wynagrodzeń i składek od nich naliczanych (28 473 tys. zł).

Koszty finansowe za 2022 rok wyniosły 2 137 tys. zł. Kwota ta obejmowała przede wszystkim aktualizację wartości posiadanych przez Fundusz akcji oraz dokonany odpis aktualizujący wartość należności z tytułu udzielonych pożyczek (tzw. pożyczek trudnościami).

Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2022 roku wyniosły 2 511 tys. zł i dotyczyły między innymi kosztów związanych z likwidacją Spółki „Ekofol II” S.A., utworzonej rezerwy na poczet ewentualnych zobowiązań objętych powództwem wytoczonym przeciwko Funduszowi oraz pozostałych kosztów.

Rys. 3 Plan i wykonanie kosztów Funduszu za 2022 rok

[w tys. zł]

Stan funduszu na koniec 2022 roku wyniósł:	1 304 945 tys. zł
należności z tytułu udzielonych pożyczek	1 014 880 tys. zł
środki pieniężne	329 896 tys. zł
udziały i akcje	12 642 tys. zł

Stan środków pieniężnych na koniec 2022 roku był wyższy od planowanego o 177 814 tys. zł. Stan środków obejmuje także środki Narodowego Funduszu w wysokości 30 128 tys. zł, które zostały przekazane zaliczkowo do Funduszu między innymi na realizację Programów Priorytetowych Czyste Powietrze, Moja Woda, Ciepłe Mieszkanie. Zobowiązania z tytułu zawartych umów na dzień 31.12.2022 roku do wypłaty w roku 2023 i latach kolejnych wynoszą 880 749 tys. zł.

Wydatki majątkowe własne Funduszu wyniosły w 2022 roku 1 659 tys. zł. Szczegóły dotyczące tego obszaru zostały szerzej opisane w rozdziale VII Sprawozdania z działalności.

Wydatki poniesione na zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego Funduszu za 2022 rok przedstawione jest w załączniku nr 1.

Konstrukcja planu finansowego zgodna z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie pozwala na przedstawienie pełnego obrazu gospodarki finansowej Funduszu. Układ planu finansowego nie zawiera informacji odzwierciedlających najistotniejszą działalność Funduszu związaną z pożyczkowym finansowaniem ochrony środowiska, dlatego w rozdziale VII przedstawiono pełny obraz źródeł i wielkość środków finansowych pozostających w jego dyspozycji.

2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH

W Planie działalności na 2022 rok uwzględniony został podział wsparcia finansowego Funduszu w formie pożyczek, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na poszczególne kierunki ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Plan działalności sformułowany został zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wnioskodawców.

W ramach wspomagania działań na rzecz ochrony atmosfery zaplanowano dofinansowanie w wysokości 267 997 tys. zł. W tym zakresie w 2022 roku wypłacono środki w łącznej wysokości 184 797 tys. zł (69% planu).

Kontynuowane były działania realizowane przez gminy w zakresie obszarowych programów ograniczenia emisji. Kolejne gminy z terenu województwa śląskiego, a także przedsiębiorcy i inne podmioty uzyskały dofinansowanie na modernizację systemów grzewczych, modernizację oświetlenia, termoizolację obiektów, zarówno mieszkalnych, jak i biurowych, hal produkcyjnych, obiektów użyteczności publicznej oraz zabudowę źródeł energii odnawialnej.

Na mocy podpisanych z Narodowym Funduszem porozumień dotyczących poprawy jakości powietrza udzielano wsparcia finansowego dla realizacji Programu priorytetowego „Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” i „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”, skierowanych do osób prawnych realizujących zadania polegające na termomodernizacji budynków m.in. sakralnych wraz z obiektami

towarzyszącymi i innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki.

W 2022 roku udzielono także dofinansowania na przedsięwzięcia polegające na termomodernizacji budynków, w tym z zastosowaniem OZE, z terenu województwa śląskiego w ramach: Programu "Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych" oraz Programu „50 kW na start” wspierającego przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii (instalacji fotowoltaicznych) dla przedsiębiorców.

Fundusz w 2022 roku kontynuował także swój udział w realizacji Programu Czyste Powietrze, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła. W 2022 roku wysokość wypłaconych dotacyjnych i pożyczkowych środków Funduszu wyniosła 3 474 tys. zł. Łącznie ze środkami Narodowego Funduszu w 2022 roku wypłacono w ramach Programu Czyste Powietrze kwotę 202 269 tys. zł.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi w 2022 roku zaplanowano kwotę 31 100 tys. zł. Wypłacone środki w wysokości 17 680 tys. zł (57% planu) wykorzystane zostały m.in.: na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwienia odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych oraz na ochronę gleb użytkowanych rolniczo poprzez dofinansowanie wapnowania gleb zakwaszonych na skutek zanieczyszczenia środowiska. Realizowane zadania były zgodne z Planem gospodarki odpadami oraz Programem Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia tempa realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, w 2022 roku Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, w tym również realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. W 2022 roku kontynuacja programu była realizowana w formule programu ogólnopolskiego na mocy podpisanej w roku 2021 z Narodowym Funduszem umowy.

Na zadania z zakresu ochrony przyrody zaplanowano kwotę 4 508 tys. zł. W tym zakresie przeprowadzono zabiegi ochronne, prace pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów, ochronę ekosystemów leśnych, zadrzewienia i zakrzewienia, działania na rzecz ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności na łączną kwotę 4 157 tys. zł (92% planu).

Na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej zaplanowano kwotę 6 000 tys. zł, uruchomiono środki w wysokości 5 634 tys. zł (94% planu). W ramach edukacji ekologicznej dofinansowano wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego, edukację ludzi dorosłych, propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej i udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska.

W zakresie ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej z zaplanowanego dofinansowania w wysokości 63 100 tys. zł wypłacono 34 948 tys. zł (55% planu). Polityka finansowa Funduszu w dziedzinie ochrony wód ukierunkowana została głównie na wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz zobowiązań traktatowych, w pierwszej kolejności tych, w których zaangażowane były bezzwrotne środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej oraz realizację zadań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód.

W zakresie gospodarki wodnej Fundusz wspierał przedsięwzięcia mające na celu:

- efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, w szczególności poprzez minimalizację strat wody, zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa dostaw wody pitnej i dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia,
- podejmowanie działań mających na celu adaptację do zmian klimatu, w szczególności poprzez przeciwdziałanie suszy.

Fundusz w 2022 roku kontynuował także realizację Programu Moja Woda, którego celem jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej.

W zakresie zapobiegania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska Fundusz z zaplanowanej kwoty 10 250 tys. zł wypłacił 8 278 tys. zł (81% planu). W 2022 roku Fundusz we współpracy z Narodowym Funduszem realizował ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych w zakresie dofinansowania zakupu:

- specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych,
- sprzętu i wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnej.

W 2022 roku dofinansowano zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia poważnych awarii. Środki przeznaczone zostały także na doposażenie w sprzęt jednostek ochotniczej i państwowej straży pożarnej.

Ponadto w 2022 roku dofinansowano zadania związane z doposażeniem Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych działających w ramach jednostek ochotniczej straży pożarnej.

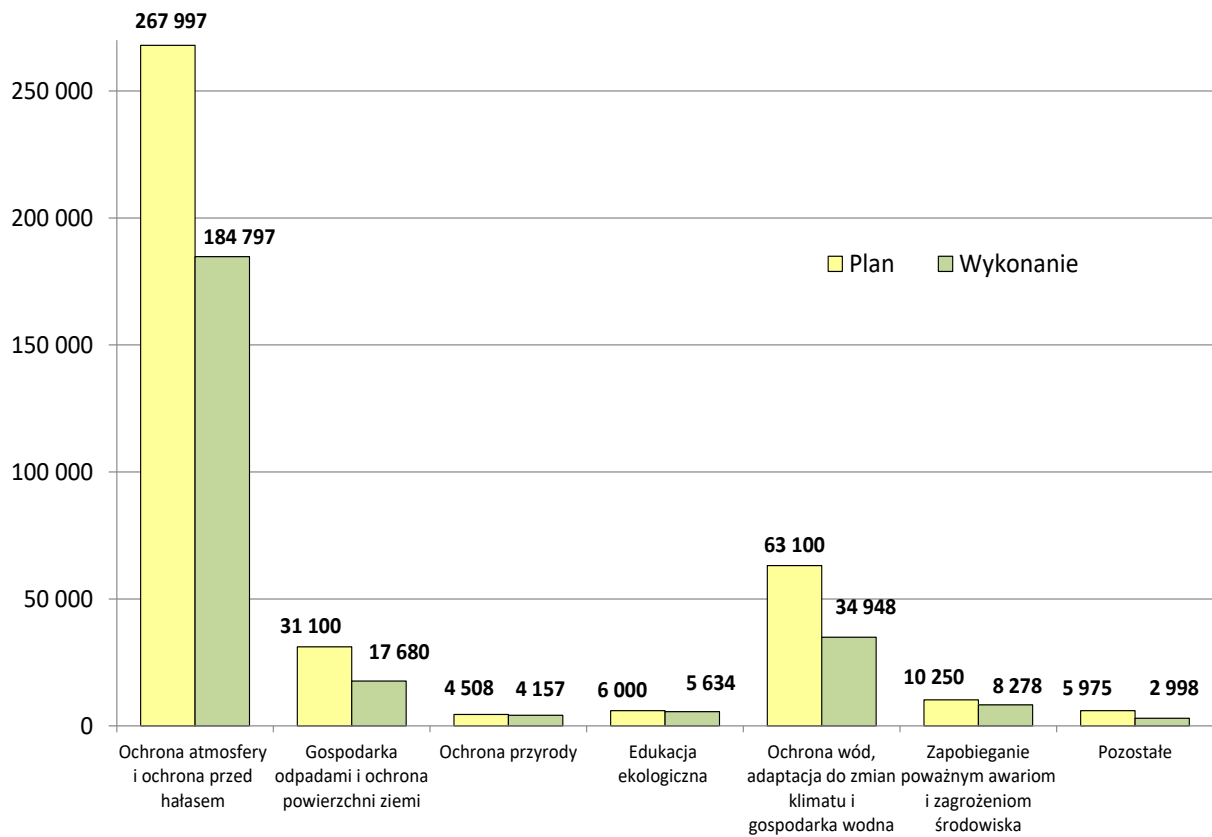
Na dofinansowanie przedsięwzięć w pozostałych dziedzinach zaplanowano środki w łącznej wysokości 4 972 tys. zł. W 2022 roku wypłacone zostały z tego tytułu środki w łącznej wysokości 2 996 tys. zł (60% planu) na dofinansowanie zadań z zakresu:

- zarządzania środowiskowego, w tym opracowań i ekspertyz na opracowanie programów i systemów zarządzania środowiskowego, opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy,
- profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

Zaplanowana w ramach systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska kwota 1 100 tys. zł została przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego przesunięta do wypłaty na 2023 rok.

Plan działalności przewidywał także wsparcie finansowe w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Ta forma odgrywa jednak drugorzędną rolę w całym systemie finansowania Funduszu. Zaplanowane na ten cel środki w wysokości 3 tys. zł zostały w wypłacone w wysokości 2 tys. zł na podstawie umowy kredytowej zawartej przez wnioskodawcę z bankiem w latach wcześniejszych.

Plan działalności Funduszu na 2022 rok zakładał także udzielenie pożyczek na zachowanie płynności finansowej. Ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wprowadzono między innymi zmiany w art. 411 ustawy Prawo ochrony środowiska, dotyczące dodatkowych możliwości udzielania pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej. Mając na uwadze powyższe Fundusz zaplanował w ramach pożyczkowego finansowania ochrony środowiska przeznaczyć w 2022 roku na ten cel łącznie budżet w wysokości 1 000 tys. zł. W związku z brakiem zainteresowania tą formą dofinansowania kwota ta nie została wykorzystana.

Rys. 4 Kierunki wydatkowania środków Funduszu w 2022 roku**[w tys. zł]**

Realizacja planu w ramach kierunków wydatkowania środków finansowych Funduszu za 2022 rok przedstawiona jest w Załączniku nr 2.

III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU

1. RADA NADZORCZA

W 2022 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Maciej Mucha	Wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu (<i>Przewodniczący Rady Nadzorczej</i>)
Jan Kawulok	Wyznaczony przez Sejmik Województwa Śląskiego (<i>Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej</i>)
Krzysztof Piekarz	Wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
Jacek Falfus	Wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych
Roman Kusz	Wyznaczony przez Wojewodę Śląskiego

W 2022 roku odbyło się 10 stacjonarnych posiedzeń Rady Nadzorczej i 3 posiedzenia, na których były podejmowane uchwały z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (wideokonferencje), podczas których podjęto 285 uchwał, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w sprawie częściowego umorzenia udzielonych pożyczek oraz organizacyjne.

Ponadto Rada Nadzorcza w 2022 roku, rozpatrzyła i uchwaliła bądź zatwierdziła m.in.:

- Roczne Sprawozdanie Finansowe Funduszu za 2021 rok,
- Sprawozdanie z wykonania Roczno Planu Finansowego za 2021 rok,
- Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2021 rok,
- podział zysku Funduszu za 2021 rok,
- korektę Planu Finansowego na 2022 rok oraz Roczny Plan Finansowy na 2023 rok,
- korektę Planu działalności na 2022 rok oraz Plan Działalności na 2023 rok,
- Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2023 rok,
- Zasady udzielania dofinansowania ze środków Funduszu,
- Zasady wynagradzania pracowników Biura Funduszu,
- Szczególne zasady finansowania zadań realizowanych w ramach „Usuwanie porzuconych odpadów”,
- Szczególne zasady dofinansowania w celu realizacji Programu „50 kW na start” wspierającego przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii dla przedsiębiorców,
- Szczególne zasady dofinansowania w celu realizacji Programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych” dofinansowywane ze środków Funduszu w 2022 roku,
- Szczególne zasady dofinansowania pn. „Program Pilotażowy Przydomowa oczyszczalnia”,

- Szczególne zasady dofinansowania pn. Program „Przydomowa oczyszczalnia”,
- Szczególne zasady finansowania Programu „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry”,
- Szczególne zasady dofinansowania zadań w zakresie doposażenia i zapewnienia gotowości Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach Programu „Bezpieczny Strażak”,
- Szczególne zasady dofinansowania w celu realizacji Programu „EKO REMIZA” finansowanego ze środków Funduszu,
- Szczególne zasady dofinansowania umożliwiające realizację Programu „Poprawa Jakości Powietrza w województwie śląskim – odnawialne źródła energii w obiektach użyteczności publicznej” dofinansowywanego ze środków Funduszu,
- Szczególne zasady dofinansowania w ramach Programu Funduszu - Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni pn.: „Zielona przestrzeń”,
- Szczególne zasady dofinansowania w ramach Programu Funduszu pn.: „Zielono-niebieska infrastruktura”,
- Realizację Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych. Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”,
- Realizację Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”,
- Przystąpienie do realizacji Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: „Ciepłe Mieszkanie”,
- Przystąpienie do realizacji Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu pn.: Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej.

Rada Nadzorcza pełniła bieżący nadzór nad działalnością Funduszu. W ustawowym terminie uchwały Rady Nadzorczej przekazywane były Wojewodzie Śląskiemu, jako organowi nadzoru, który nie zgłosił zastrzeżeń do żadnej z nich.

2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2022 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

Tomasz Bednarek	Prezes Zarządu
Adam Lewandowski	Zastępca Prezesa Zarządu

Zarząd odbył w 2022 roku 75 posiedzenia w formie: stacjonarnej lub z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (wideokonferencja) i podjął 2 087 uchwał, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zmian warunków dofinansowania oraz organizacyjne.

W zakresie wypełniania zadań bieżących prace Zarządu w 2022 roku koncentrowały się przede wszystkim na:

- rozpatrywaniu wniosków i podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji na zadania, w których udział Funduszu nie przekraczał 622 181,36 zł (tj. 0,5% przychodów Funduszu uzyskanych w 2021 r. zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska) oraz

- podejmowaniu uchwał w sprawie przedłożenia do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dofinansowania przedsięwzięć, w których udział Funduszu przekraczał tę kwotę,
- przedkładaniu Radzie Nadzorczej wniosków o częściowe umorzenie udzielonych pożyczek,
 - zawieraniu umów pożyczek i dotacji (z oceną zdolności kredytowej i podejmowaniem decyzji o sposobie zabezpieczenia dla pożyczek),
 - kontroli realizacji umów, rozliczaniu rat pożyczek i zakończonych inwestycji,
 - wypełnianiu Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska,
 - realizacji zadań wynikających z pełnienia funkcji Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
 - wykonywaniu zadań wynikających z następujących Programów Priorytetowych Narodowego Funduszu:
 - Czyste Powietrze,
 - Moja Woda,
 - Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,
 - Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
 - Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych,
 - Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie, Budownictwo energooszczędne,
 - „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,
 - Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż,
 - Ciepłe Mieszkanie,
 - Ogólnopolski program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej,
 - realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania Programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych”,
 - realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania Programu „50 kW na start” wspierający przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii dla średnich, małych i mikroprzedsiębiorców,
 - realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad finansowania w ramach „Usuwania porzuconych odpadów”,
 - realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania zadań w zakresie doposażenia i zapewnienia gotowości Młodzieżowym Drużynom Pożarniczym (MDP),
 - realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasad dofinansowania pn. „Program Pilotażowy Przydomowa oczyszczalnia”,
 - realizacji zadań wynikających z ustalenia Szczególnych zasady finansowania Programu „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry”,
 - przyjęciu projektu Szczególnych zasad dofinansowania pn. „Program Przydomowa oczyszczalnia”,

- przyjęciu projektu Szczególnych zasad dofinansowania zadań w zakresie wyposażenia i zapewnienia gotowości Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach Programu „Bezpieczny Strażak”,
- przyjęciu projektu Szczególnych zasad dofinansowania w celu realizacji Programu „EKO REMIZA” finansowanego ze środków Funduszu,
- przyjęciu projektu Szczególnych zasad dofinansowania umożliwiających realizację Programu „Poprawa Jakości Powietrza w województwie śląskim – odnawialne źródła energii w obiektach użyteczności publicznej” dofinansowywanego ze środków Funduszu,
- przyjęciu projektu Szczególnych zasad dofinansowania w ramach Programu Funduszu Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni pn.: „Zielona przestrzeń”,
- przyjęciu projektu Szczególnych zasad Programu pn.: „Zielono-niebieska infrastruktura”,
- udziale Funduszu w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”,
- bieżącym gospodarowaniu środkami finansowymi Funduszu,
- doskonaleniu procedur w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy finansowej,
- opracowaniu Sprawozdania finansowego Funduszu za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności Funduszu za 2021 rok,
- przygotowaniu projektu Planu działalności na 2023 rok,
- przygotowaniu projektu Planu finansowego na 2023 rok,
- przyjęciu Planu działalności Funduszu na 2023 rok w ramach kontroli zarządczej,
- prowadzeniu współpracy z organami władzy samorządowej i rządowej, funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, służbami ochrony środowiska oraz społecznymi organizacjami ekologicznymi,
- doskonaleniu zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego,
- zatwierdzeniu Deklaracji środowiskowej EMAS [Rozporządzenie (WE) Nr 1221/2009 – EMAS].

W 2022 roku na bieżąco była doskonalona organizacja pracy Biura, celem dostosowania jej do aktualnych potrzeb, także związanych z obsługą Programu Priorytetowego Czyste Powietrze oraz projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Przeciętne zatrudnienie w 2022 roku wyniosło (w przeliczeniu na etaty) 228,9 etatów.

W Funduszu funkcjonuje (wdrożony w 2003 roku) zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskowego (ZSZ), zgodny z wymaganiami międzynarodowych norm: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 oraz europejskiego systemu ekozarządzania i audytu we wspólnocie (EMAS), obejmujący od 2015 roku także System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (SPZK – nakładka ISO 9001) według standardu Krajowej Izby Gospodarczej i Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji.

W 2022 roku poddano audytowi nadzoru działający w Funduszu ZSZ. Potwierdzeniem wdrożenia systemu i spełniania przez Fundusz wymagań ISO 9001 (w tym SPZK), ISO 14001 i EMAS jest uzyskanie certyfikatu wydanego przez niezależną jednostkę certyfikującą w zakresie: „Gromadzenie i gospodarowanie środkami finansowymi, z ich przeznaczeniem na dofinansowanie przedsięwzięć proekologicznych, poprawiających stan środowiska w województwie śląskim”.

Fundusz poddał również weryfikacji „Deklarację Środowiskową EMAS WFOŚiGW w Katowicach”. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z 6 lipca 2022 roku poinformował, że utrzymał Fundusz w rejestrze organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu EMAS, pod numerem PL 2.24-002-6.

Beneficjenci Funduszu dostrzegają jego efektywność i transparentność działania. Efekty pracy Funduszu znajdują społeczne uznanie. Fundusz jest postrzegany jako instytucja wspierająca poprawę warunków środowiska i w tym zakresie realizująca ważne zapotrzebowanie społeczności regionu.

3. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ

Fundusz współpracował z Samorządem Województwa Śląskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w regionie. Zarządowi Województwa przekazano Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2021 rok oraz inne sprawozdania i informacje.

Współpracowano na bieżąco z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, zwłaszcza z Departamentem Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych. Dofinansowano również zadania realizowane przez samorząd Województwa Śląskiego z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody i zarządzania środowiskowego w regionie.

W 2022 roku odbyły się konsultacje nt. „Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach w 2023 roku”. Propozycje przedsięwzięć do dofinansowania w ramach poszczególnych kierunków działalności Funduszu można było składać w lutym i marcu drogą elektroniczną.

Od 2018 roku Fundusz realizuje Program Priorytetowy "Czyste Powietrze". Program ulegał zmianom polegającym między innymi na umożliwieniu gminom udziału w procesie wdrażania Programu. W 2022 roku dzięki tzw. nowemu pakietowi zachęt ogłoszonemu przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska 136 gmin podpisało aneks do porozumienia, a 2 gminy podpisały nowe porozumienia z Funduszem i uruchomiły punkty przyjmowania wniosków w gminach. Do końca 2022 roku porozumienia z pakietem zachęt podpisało 138 gmin. Oprócz gmin, które zdecydowały się na podpisanie porozumień z pakietem zachęt, realizowane są zadania w ramach 6 porozumień zawartych z gminami w latach 2019-2021. Obecnie w województwie śląskim aż 144 gminy uczestniczą w procesie realizacji Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze".

Kontynuowano współpracę ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach, która dotyczyła dofinansowania przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Wojewódzki bądź jednostki podległe Wojewodzie Śląskiemu, w tym wyposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do usuwania skutków powodzi oraz przeciwdziałania skutkom poważnych awarii przemysłowych oraz katastrof chemicznych i ekologicznych.

W kwietniu 2022 roku Fundusz uruchomił nabór wniosków w ramach Programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych” na przedsięwzięcia polegające na termomodernizacji budynków, w tym z zastosowaniem OZE, dla JST i OSP z terenu województwa śląskiego.

W 2022 roku Fundusz współpracował z Narodowym Funduszem oraz innymi wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie:

- realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”,
- realizacji Programu Priorytetowego „Moja Woda” na lata 2020-2024,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego pn.: „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego pn. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych na rok 2022”,

- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego pn.: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”,
- realizacji zadań wynikających z realizacji programu Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie, Budownictwo energooszczędne,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Priorytetowego „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,
- realizacji zadań wynikających z wdrażania przez Fundusz Programu Priorytetowego „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”,
- realizacji zadań wynikających z realizacji programu „Ciepłe Mieszkanie” na terenie województwa śląskiego,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej,
- realizacji zadań wynikających z przyjęcia przez Fundusz Programu „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry”,
- przygotowania przedsięwzięć planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności,
- współfinansowania przedsięwzięć z udziałem zagranicznych środków pomocowych, przede wszystkim Funduszu Spójności,
- doskonalenia procedur związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć ekologicznych,
- wymiany informacji o złożonych wnioskach z terenu województwa śląskiego i zawartych umowach z Narodowym Funduszem.

Wychodząc naprzeciwko postulatów pakietu klimatyczno-energetycznego UE20/20/20, Fundusz bierze udział w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, stworzonym w 2015 roku przez Narodowy Fundusz, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwo Gospodarki. Beneficjentem projektu jest Narodowy Fundusz we współpracy z 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, jako Partnerami. Z ramienia Funduszu w projekcie uczestniczy 6 osób, posiadających tytuł certyfikowanego Doradcy Energetycznego, wyodrębnionych w strukturze Funduszu jako Zespół Doradców Energetycznych.

Fundusz współpracował z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej pełniąc funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Wsparcie jest adresowane do gmin, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz przedsiębiorstw ciepłowniczych i energetycznych.

3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU

Fundusz zorganizował ósmą edycję konkursów na utworzenie szkolnych eko-pracowni: „Zielona pracownia_projekt`2022” i „Zielona pracownia`2022”. Adresatami były szkoły podstawowe i średnie z terenu województwa śląskiego („Zielona pracownia_projekt`2022”) oraz organy prowadzące placówki oświatowe („Zielona pracownia`2022”).

Po raz dwudziesty dziewiąty Fundusz przyznał nagrody z okazji Dnia Ziemi – Zielone Czeki. Uroczystość połączona w ogłoszeniem wyników i wręczeniem nagród odbyła się w październiku 2022 roku. Nagrody przyznano w 4 kategoriach: Ekologiczna osobowość roku, Inwestycja proekologiczna roku, Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej oraz Gmina przyjazna dla czystego powietrza.

Fundusz obejmował swym patronatem odbywające się w województwie śląskim konferencje, seminaria i konkursy poświęcone tematyce ochrony środowiska oraz ekologiczne targi i wystawy:

- Noc Biologów 2023 - Uniwersytet Śląski w Katowicach,
- IV Energetyczne Forum Nauki i Gospodarki „Źródła energii w dobie kryzysu i ich finansowanie” - Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów,
- VI Edycja Konkursu Inwestycja Roku - Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami,
- Konferencja Efektywność energetyczna i energooszczędność w aktualnej sytuacji na rynku energii - Polska Izba Ekologii,
- 42. Dni Otwartych Drzwi Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego - Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie,
- 21 Edycja Konkursu Ekolaury - Polska Izba Ekologii,
- Konferencja Rozszerzona Odpowiedzialność Producenta (ROP) - Polska Izba Ekologii,
- III edycja Regionalnego Konkursu Plastycznego o tematyce ekologicznej „Co zagraża naszej Ziemi? – ginące rośliny” - Zespół Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie,
- Konkurs wiedzy o wodzie „WODA=ŻYCIE” - PWIK Okręgu Częstochowskiego.

Fundusz regularnie przekazywał w mediach regionalnych i ogólnopolskich informacje o działaniach w zakresie wspierania przedsięwzięć proekologicznych oraz o formach udzielanej pomocy, a także o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska w regionie. Odbywało się to za pośrednictwem prasy, radia, telewizji i internetu.

Fundusz prowadzi stronę internetową (www.wfosigw.katowice.pl) oraz profile na portalach społecznościowych:

- <https://twitter.com/WFOSiGWKatowice>,
- <https://www.facebook.com/wfosigw.katowice>

będące najczęstszym źródłem informacji o działalności Funduszu.

Na stronie internetowej znaleźć można informacje o:

- programach dla osób fizycznych, np. Czyste Powietrze, Przydomowa Oczyszczalnia,
- zasadach dofinansowania zadań proekologicznych,

- wzorach i wykazach dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania dotacji i pożyczek oraz umarzania pożyczek,
- Funduszach Europejskich,
- strukturze organizacyjnej, polityce jakości, środowiskowej i antykorupcyjnej przyznanych certyfikatach,
- bieżącej działalności organów Funduszu,
- akcjach i przedsięwzięciach dofinansowanych przez Fundusz.

Na stronie internetowej znajduje się także aktywna zakładka „Portal Beneficjenta”, w której śledzić można stan realizacji złożonych wniosków oraz zawartych umów.

Fundusz prowadził politykę informacyjną także poprzez:

- elektroniczny Biuletyn Informacji Publicznej (<http://bip.wfosigw.katowice.pl>),
- wykaz decyzji Rady Nadzorczej i Zarządu Funduszu dotyczących dofinansowania zadań podjętych w 2022 roku, publikowany na stronie internetowej Funduszu.

IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

1.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

Fundusz jest Instytucją Wdrażającą w systemie instytucjonalnym wdrażania programów unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POIiŚ na lata 2014-2020.

Fundusz czynnie współpracował z potencjalnymi beneficjentami Działania 1.7 poprzez m.in. liczne zdalne spotkania robocze, szkolenia, kontakty telefoniczne oraz mailowe. Celem tych działań było wykorzystanie w całości przyznanej dla Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POIiŚ 2014-2020 alokacji środków tj. kwoty 240 871 056 EUR.

W ramach poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim w 2021 roku został ogłoszony nabór wniosków w trybie konkursowym. Ocenie podlegało 48 wniosków. W I kwartale 2022 roku konkurs POIS/1.7.1/6/2021 zakończył się pozytywną oceną dla 39 wniosków. W 2022 podpisano umowy z 38 beneficjentami w ramach tego poddziałania na łączną kwotę 79 142 021 92 zł.

Z uwagi na kończącą się perspektywę w 2022 nie ogłoszono nowych konkursów oraz nie zostały złożone nowe wnioski o dofinansowanie.

W 2022 roku w ramach działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego zatwierdzono 383 wnioski o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych – 156 655 764,79 zł (wzrost o 42,2%),
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne – 154 852 034,40 zł (wzrost o 43,18 %),
- dofinansowanie - 102 983 613,58 zł (wzrost o 37,24%).

W ramach poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim zatwierdzono 279 wniosków o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych – 58 201 256,62 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne – 57 201 204,08 zł,
- dofinansowanie - 46 758 824,09 zł.

W ramach poddziałania 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim zatwierdzono 80 wniosków o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych – 49 180 056,08 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne – 48 376 378,23 zł,
- dofinansowanie - 30 306 835,08 zł.

W ramach poddziałania 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim zatwierdzono 24 wnioski o płatność na łączną kwotę:

- wartość wydatków kwalifikowanych – 49 274 452,09 zł,
- wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne – 49 274 452,09 zł,

- dofinansowanie - 25 919 954,41 zł.

Łączna wartość certyfikowanych wydatków za okres 2017 do 2021 w poszczególnych poddziałaniach przedstawiała się następująco :

- Poddziałanie 1.7.1 103 124 887,36 zł,
- Poddziałanie 1.7.2 216 673 474,61 zł,
- Poddziałanie 1.7.3 14 126 020,67 zł.

Łączna wartość certyfikowanych wydatków w 2022 roku w poszczególnych poddziałaniach przedstawiała się następująco :

- Poddziałanie 1.7.1 56 645 209,23 zł,
- Poddziałanie 1.7.2 58 025 635,74 zł,
- Poddziałanie 1.7.3 45 711 323,08 zł.

Na dzień 31.12.2022 w ramach Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego Fundusz obsługuje 206 umów o następujących parametrach finansowych:

- całkowita wartość projektów 1 261 885 086,82 zł,
- wartość kosztów kwalifikowanych 953 270 035 68 zł,
- dofinansowanie UE 658 927 964,05 zł.

W 2022 roku Fundusz zorganizował i przeprowadził dla Beneficjentów POIiŚ 3 szkolenia – jedno dotyczące rozliczania projektów POIiŚ z wykorzystaniem systemu SL2014, jedno z zakresu udzielania zamówień publicznych współfinansowanych ze środków unijnych przez podmioty zobowiązane do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych oraz z zakresu zamykania projektów w ramach POIiŚ 2014-2020. Wszystkie szkolenia przeprowadzone zostały w formie on-line.

W roku 2022 zorganizowano także konkurs plastyczny dla dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych i świetlic środowiskowych z województwa śląskiego, dotyczący efektów likwidacji niskiej emisji pt.: „Tak dla czystego powietrza”. Wpłynęły 284 prace. Jury Konkursu wyłoniło 30 laureatów w 6 kategoriach wiekowych. Laureatom przekazano nagrody rzeczowe.

Wydatki Funduszu związane z wdrażaniem POIiŚ były współfinansowane z dwóch projektów pomocy technicznej:

- POIiŚ - projekt: „Plan działań sektora energetyka na lata 2014-2020”, Działanie 10.1 Pomoc techniczna. W 2022 roku w ramach projektu Fundusz złożył 4 wnioski o płatność. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wyniosła 202 001,16 zł, natomiast z budżetu państwa 35 647,29 zł,
- POPT - projekt: „Wsparcie zatrudnienia w WFOŚiGW w 2022 roku”, Działanie 1.1 Wsparcie zatrudnienia. W ramach projektu Fundusz złożył 4 wnioski o płatność za I, II, III kwartał 2022 roku oraz wniosek o wypłatę zaliczki. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wyniosła w 2022 roku 1 293 713,99 zł, natomiast z budżetu państwa 228 302,48 zł.

Tabela nr 3 Efekty rzeczowe i ekologiczne z umów zawartych w 2022 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI)	gospodarstwa domowe	2 091
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)	tony równoważnika CO ₂	7 769,25
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	[m ²]	129 252,87
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	133
Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	76 828,73

1.2. KONTROLA W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

W 2022 roku Fundusz prowadził działania kontrolne związane z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w obszarach:

- weryfikacji składanych przez Beneficjentów wniosków o płatność w zakresie formalnym, rachunkowym i merytorycznym,
- kontroli projektu na miejscu jego realizacji – kontrole projektów zaawansowanych finansowo, kontrole w trakcie realizacji projektu, kontrole na zakończenie realizacji projektu i kontrole trwałości,
- kontroli zawartych umów pomiędzy Beneficjentami a wykonawcami pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami w zakresie zamówień publicznych, kwalifikowalności wydatków oraz zgodności z dokumentacją przetargową i ofertą wybranego wykonawcy,
- kontroli prawidłowości zawierania aneksów do ww. umów pod kątem spełniania przesłanek przewidzianych obowiązującymi przepisami w zakresie zamówień publicznych oraz kwalifikowalności wydatków.

W ciągu roku wszczęto i zakończono 16 kontroli na miejscu. 7 kontroli dotyczyło projektów realizowanych w ramach Poddziałania 1.7.1, 7 kontroli projektów w ramach Poddziałania 1.7.2, i 2 kontrole projektów w ramach Poddziałania 1.7.3. Dodatkowo na koniec roku 2022 w ramach Poddziałania 1.7.1 w toku trwały 3 kontrole na zakończenie realizacji projektów oraz 2 kontrole w trakcie realizacji. W ramach 6 zakończonych kontroli wydano zalecenia pokontrolne. W każdym przypadku zalecenia te zostały zrealizowane.

W zakończonych kontrolach związanych z procedurą zawierania umów i aneksów do umów:

- w 37 informacjach pokontrolnych nie stwierdzono naruszeń powodujących konieczność nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowanych; wynik kontroli: bez zastrzeżeń,
- w 15 informacjach pokontrolnych stwierdzono naruszenia niepowodujące konieczności nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowanych; wynik kontroli: z nieistotnymi zastrzeżeniami,

- w 23 informacjach stwierdzono naruszenia powodujące konieczność nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowalnych; wynik kontroli: z istotnymi zastrzeżeniami.

3. REALIZACJA „OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO I MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE”

Rok 2022 był siódmym rokiem realizacji przez Fundusz Projektu Doradztwa Energetycznego. Umowa pomiędzy Ministrem Energii i Prezesem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozpoczynająca realizację "Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE" została podpisana 3 marca 2016 r. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – zgodnie z osią priorytetową I, Poddziałanie 1.3.3 "Zmniejszenie emisyjności gospodarki". Koszt realizacji projektu, zaktualizowany aneksem nr 5 z dnia 25.02.2022 r., wynosi 119 302 435,14 zł.

W dniu 28 kwietnia 2016 roku Fundusz, jako jeden z 15 partnerów, podpisał z Narodowym Funduszem umowę o wspólnej realizacji Projektu Doradztwa Energetycznego. Koszt realizacji Projektu przypadający na Fundusz, zaktualizowany aneksem nr 5, wynosi 7 098 638,19 zł i w 100% jest refundowana z Funduszy Europejskich. Projekt będzie realizowany do 31.12.2023 r.

Z ramienia Funduszu aktualnie w Projekcie uczestniczy 6 osób, posiadających tytuły certyfikowanego Doradcy Energetycznego. Doradcy dzięki zdobytym umiejętnościom m. in. z zakresu efektywności energetycznej, transportu niskoemisyjnego i odnawialnych źródeł energii są przygotowani do wsparcia gmin, powiatów, Urzędu Marszałkowskiego, a także przedsiębiorców oraz osób fizycznych w realizacji zadań poprawiających efektywność energetyczną i ograniczających emisję szkodliwych zanieczyszczeń do atmosfery.

Doradcy służą wsparciem przy przygotowaniu i realizacji inwestycji w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Szczególną uwagę poświęcają inwestycjom współfinansowanym ze środków Funduszu oraz środków unijnych wdrażanych przez Fundusz (POIiŚ 2014-2020, Działanie 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego) pomagając wnioskodawcom w prawidłowym przygotowaniu dokumentacji i udzielając wyjaśnień w trakcie procedury oceny wniosków. Drugą dużą grupą odbiorców usług doradczych są osoby fizyczne, potencjalni beneficjenci Programów Czyste Powietrze i Mój Prąd.

Działania Doradców wykazywane są w raportach przekazywanych do Narodowego Funduszu, jako Partnera Wiodącego on – line, na bieżąco po każdym wydarzeniu. Każdy z partnerów ma wyznaczone cele w postaci wskaźników. W 2022 roku Doradcy udzielili łącznie 1 755 konsultacji i 10 511 porad, z których zdecydowana większość dotyczyła programów skierowanych do osób fizycznych – Mojego Prądu oraz Czystego Powietrza. Konsultacje i porady były również udzielane gminom, wspólnotom i spółdzielniom mieszkaniowym oraz przedsiębiorcom. Kontakt z odbiorcami usług doradczych odbywał się głównie za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz porad telefonicznych, a także spotkań bezpośrednich. Do tej pory wsparciem doradczym objęte zostały 374 inwestycje na terenie województwa śląskiego, na różnym etapie realizacji.

W roku 2022 kontynuowano rozpoczęty wcześniej cykl szkoleń dla kandydatów na energetyków gminnych. W marcu i kwietniu przeprowadzono łącznie zajęcia dla 6 grup, dwie grupy poziom podstawowy i cztery grupy poziom zaawansowany. W szkoleniach w sumie uczestniczyły 84 osoby. Zgodnie z oczekiwaniami uczestników zostały one przygotowane w formie stacjonarnej. W sumie od

2019 roku w szkoleniach uczestniczyły 302 osoby (210 zakres podstawowy i 92 zakres zaawansowany).

W 2022 roku z inicjatywy Narodowego Funduszu rozpoczęte zostały ogólnopolskie szkolenia dla szerokiego grona odbiorców dotyczące aktualnych zagadnień związanych z efektywnością energetyczną i OZE prowadzone w formie webinarium. Doradcy Funduszu poprowadzili dwa webinaria, planowana jest dalsza ich kontynuacja.

W ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim prowadzone były szkolenia Ekodoradców pracujących w ramach Programu Life.

Na bieżąco konsultowane i opiniowane były Plany Gospodarki Niskoemisyjnej opracowywane przy wsparciu finansowym Funduszu. Łącznie w 2022 roku zweryfikowano 26 planów.

W ramach promowania Programu Czyste Powietrze, Doradcy uczestniczyli w spotkaniach z mieszkańcami, udzielali porad i konsultacji, a także przeprowadzili na terenie województwa śląskiego ankietę – badanie satysfakcji beneficjentów Programu. Informacje zostały zebrane od 182 beneficjentów zgodnie z wytycznymi Banku Światowego.

W listopadzie 2022 roku Doradcy zorganizowali spotkanie monitorujące Program Doradztwa Energetycznego, w którym wzięło udział ok. 150 Partnerów i Doradców z całej Polski. Spotkanie odbywające się w trakcie Europejskiego Kongresu MŚP obejmowało panel dyskusyjny, wizytę studyjną i prowadzenie stoiska informacyjnego dla uczestników Kongresu.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych Doradcy uczestniczyli w cyklicznym wydarzeniu „Bitwa Regionów” organizowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W województwie śląskim zorganizowanych było 10 spotkań.

Ponadto Doradcy aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach takich jak konferencje, targi lub spotkania informacyjne na szczeblu zarówno regionalnym jak i ogólnopolskim. Były to m.in. udział w warsztatach CCUS prowadzonych przez GIG w ramach międzynarodowego programu badawczego, panelu dyskusyjnym „Co szkodzi ludziom i planecie – perspektywy na przyszłość” w trakcie Światowego Zjazdu Inżynierów Polskich w Gliwicach, 35 konferencji Energetycznej EuroPOWER i 5 edycji OZE POWER, Dni Otwarte Funduszy Europejskich, Regionalne Forum Energetyczne organizowane przez Śląski Związek Gmin i Powiatów, spotkania z mieszkańcami Gmin Wikowice, Mysłowice, Dąbrowa Górnicza.

W ramach rozwoju własnego i podnoszenia kompetencji Doradcy uczestniczyli w wyjeździe studyjnym do Danii, gdzie zapoznawali się z „zielonym” podejściem do produkcji i konsumpcji energii.

V. PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ

1. PROGRAM PRIORYTETOWY CZYSTE POWIETRZE

Czyste Powietrze to kompleksowy Program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych/lokali mieszkalnych wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lub osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinnego (obowiązywało do dnia 14.05.2020 roku). Dofinansowanie udzielane jest za pośrednictwem szesnastu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Okres realizacji sięga roku 2029. Nabór wniosków rozpoczął się 19 września 2018 roku i jest prowadzony w trybie ciągłym. W 2022 roku w ramach Programu Czyste Powietrze Fundusz przyjął 23 956 wniosków o dofinansowanie.

W 2022 roku Narodowy Fundusz na podstawie umowy udostępnienia środków na wspólną realizację Programu Czyste Powietrze udostępnił 530 mln zł. Środki własne Funduszu udostępnione w 2022 roku wyniosły 3 400 tys. zł.

W 2022 roku część kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze podlegała refundacji. Narodowy Fundusz udostępnił także środki dla gmin w zakresie pokrycia kosztów związanych z wdrażaniem przez nie Programu.

Mając na uwadze wyzwania związane z realizacją Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, w Funduszu na bieżąco doskonalona była organizacja pracy. W związku z ogromnym zainteresowaniem mieszkańców województwa śląskiego Programem, informacje można było uzyskać również w punktach konsultacyjnych Funduszu w Częstochowie i Bielsku-Białej oraz poprzez infolinię.

W dniu 25 stycznia 2022 roku weszła w życie nowa wersja Programu Czyste Powietrze, rozpoczynająca nabór wniosków o dofinansowanie w formie dotacji dla Beneficjentów uprawnionych do najwyższego poziomu dofinansowania. Kolejna zmiana Programu nastąpiła 15 lipca 2022 roku. Zmiana ta umożliwiła Beneficjentom uprawnionym do podwyższonego lub najwyższego poziomu dofinansowania otrzymanie prefinansowania przedsięwzięcia (wypłaty części kwoty dotacji w formie zaliczki) pod warunkiem złożenia wniosku o dofinansowanie w formie dotacji z prefinansowaniem.

W 2022 roku kontynuowany był nabór wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, który został uruchomiony w dniu 06.07.2021 roku.

Ponadto, poza już wprowadzonymi zmianami, Narodowy Fundusz pracuje nad uruchomieniem w ramach drugiej części Programu Czyste Powietrze modułu pożyczek dla gmin jako uzupełnienie finansowania dla beneficjentów.

W 2022 roku z osobami fizycznymi zawarto ponad 31 tys. umów dotacji na kwotę ogółem 545,9 mln zł. Po zawarciu umowy rozpoczęty został etap rozliczania zadań. W 2022 roku wypłacono w ramach Programu Czyste Powietrze ponad 202 mln zł, w tym ze środków Funduszu 3,5 mln zł, a Narodowego Funduszu 198,8 mln zł.

Tabela nr 4. Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Oszczędność energii	GJ/a	2 064 309,840
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	894,099
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	247 572 939,400
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	389 640,640
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	2 712 379,740
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych- PM 10	kg/a	693 585,000
7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych -PM 2,5	kg/a	618 986,080

Tabela nr 5 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Audyt energetyczny	szt.	255
2	Dokumentacja projektowa	szt.	615
3	Ekspertyzy	szt.	29
4	Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	397
5	Instalacja fotowoltaiczna	kpl.	7 834
6	Instalacja ogrzewania	kpl.	14 558
7	Kocioł elektryczny	kpl.	473
8	Kocioł na pellet drzewny	kpl.	1 394
9	Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	kpl.	2 214
10	Kocioł opalany gazem	kpl.	6 200
11	Kocioł opalany węglem spełniający wymogi 5 klasy i ekoprojektu	kpl.	3 346
12	Kocioł zgazowujący drewno	kpl.	202
13	Kotłownia gazowa	kpl.	4 735
14	Pompa ciepła	kpl.	346
15	Pompa ciepła powietrze/powietrze	kpl.	133
16	Pompa ciepła powietrze/woda	kpl.	332
17	Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	8 092
18	Stolarka drzewiowa	kpl.	7 586
19	Stolarka okienna	kpl.	8 082
20	Termoizolacja obiektów	kpl.	10 239
21	Wentylacja mechaniczna	kpl.	637
22	Węzeł cieplny	kpl.	56
23	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl.	27 945
24	Źródło ciepła opalane olejem	kpl.	20

2. PROGRAM POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA W NAJBARDZIEJ ZANIECZYSZCZONYCH GMINACH - PILOTAŻ

W 2022 roku kontynuowany był uruchomiony w 2021 roku Program Pilotażowy „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyna. Program skierowany jest do osób fizycznych - właścicieli/współwłaścicieli lokali mieszkalnych oraz do wspólnot mieszkaniowych w budynkach wielorodzinnych mieszczących od 3 do 20 lokali mieszkalnych, zlokalizowanych na terenie Gminy Pszczyna. Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Dodatkowo przewiduje się dofinansowanie działań informacyjno-promocyjnych realizowanych przez Gminę.

Na dofinansowanie przedsięwzięć przewidziano kwotę: 6 070 tys. zł w formie dotacji, w tym 70 tys. zł dla Gminy Pszczyna na działania informacyjno-promocyjne związane z Programem.

31 stycznia 2022 roku zakończył się nabór wniosków w ramach Programu Pilotażowego „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż” na terenie Gminy Pszczyna.

W 2022 roku w ramach Programu Fundusz przyjął 7 wniosków o dofinansowanie. W 2022 roku zawarto 8 umów na kwotę 270 tys. zł. Łącznie w ramach Programu zawarto 23 umowy na kwotę 401 tys. zł. Kwota alokacji nie została wykorzystana.

Tabela nr 6 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”.

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Oszczędność energii	GJ/a	476,765
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	0,403
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	87 945,528
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych - PM 10	kg/a	513,384

Tabela nr 7 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”.

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Dokumentacja projektowa	szt.	6
2	Instalacja ogrzewania	szt.	3
3	Kocioł opalany gazem	szt.	5
4	Stolarka okienna	szt.	3
5	Stolarka drzewiowa	szt.	2
6	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	szt.	7
7	Termoizolacja obiektów	kpl.	2
8	Źródło ciepła opalane biomasą	kpl.	1

3. PROGRAM PRIORYTETOWY „POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA CZĘŚĆ 2) ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE” I „BUDOWNICTWO ENERGOOSZCZĘDNE. CZĘŚĆ 1) ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDOWNICTWIE”

Celem programów jest zmniejszenie zużycia energii, a w konsekwencji zmniejszenie emisji CO₂ w związku z działaniami poprawiającymi efektywność wykorzystywania energii w budynkach.

Beneficjentami Programów, którzy uzyskali dofinansowanie z Funduszu były kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe. Dofinansowanie uzyskać można było na modernizację oświetlenia, termomodernizację, zastosowanie odnawialnych źródeł energii (OZE) i systemów zarządzania energią w obiektach sakralnych wraz z obiektami towarzyszącymi i innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki.

Zgodnie z umową, Narodowy Fundusz zadeklarował udostępnienie środków na udzielenie dotacji do kwoty 27 833 tys. zł, natomiast Fundusz zobowiązał się przeznaczyć środki do kwoty 7 005 tys. zł.

W ramach Programu „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” Narodowy Fundusz w 2018 roku przekazał do Funduszu 43 wnioski beneficjentów, które pozyskał w ramach prowadzonego naboru.

Zastosowanie nowego Programu było możliwe dla wniosków uczestniczących w Programie „Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”, dla których ocena nie została zakończona, pod warunkiem wyrażenia przez Beneficjentów zgody na jego zmianę.

W przyjętym Programie w stosunku do Programu „Poprawa jakości powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” zmianie uległy „Kryteria jakościowe dopuszczające”, które z jednej strony wydłużyły maksymalny prosty czas zwrotu inwestycji, a z drugiej strony dodały kryterium jednostkowego kosztu osiągnięcia efektu ekologicznego oraz dodatkowe warunki zastosowania OZE lub systemu zarządzania.

W 2022 roku zakończyła się realizacja Programu. Udzielono dofinansowania dla 29 wniosków (część Beneficjentów zrezygnowała z dofinansowania), w latach 2019-2022 wypłacono dotacje ze środków Narodowego Funduszu w wysokości 21 089 tys. zł oraz dofinansowanie (dotacja i pożyczka) ze środków Funduszu w wysokości 6 082 tys. zł.

4. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 1) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘTU WYKORZYSTYWANEGO W AKCJACH RATOWNICZYCH

W czerwcu 2022 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”.

Program przygotowany został przez Narodowy Fundusz w odpowiedzi na Porozumienie w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska, zawarte pomiędzy Ministrem Klimatu a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Beneficjentami środków w tym Programie było 23 jednostek ochotniczych straży pożarnych znajdujących się na zestawieniu zaakceptowanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Klimatu w ramach zawartego Porozumienia. W ramach Programu zakupiony został przez ochotnicze straże pożarne specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń między innymi zakupiono samochody ratowniczo-gaśnicze.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Na 2022 rok kwota dofinansowania w formie dotacji wynosiła 3 350 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 2 850 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 500 tys. zł.

Tabela nr 8 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	liczba osób	38 236

Tabela nr 9 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba zakupionych średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	17
2	Liczba zakupionych ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	5
3	Liczba zakupionych lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	1

5. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 2) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPRZĘTU I WYPOSAŻENIA JEDNOSTEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

W marcu 2022 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.

Celem programu jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych poprzez doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu.

Beneficjentami środków w tym Programie są jednostki ochotniczych straży pożarnych.

W ramach Programu zakupiony jest specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym sprzętu, wyposażenia oraz środków ochrony indywidualnej służące do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń wyszczególnione w Wykazie rzeczowym sprzętu i wyposażenia dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Nabór wniosków rozpoczął się w marcu 2022 roku i był prowadzony w trybie terminowym. W 2022 roku w ramach Programu Fundusz przyjął 308 wniosków o dofinansowanie, gdzie łączna wnioskowana kwota dofinansowania wyniosła ponad 3,4 mln zł.

W 2022 roku Narodowy Fundusz na podstawie umowy udostępnienia środków na wspólną realizację Programu udostępnił 1,5 mln zł. Środki własne Funduszu udostępnione w 2022 roku wyniosły prawie 1,8 mln zł.

W 2022 r. podjęto 298 decyzji o przyznaniu dofinansowania, a kwota dofinansowania na rok 2022 w formie dotacji wynosiła 3 216 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 1 720 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 1 496 tys. zł. Łącznie w 2022 roku wypłacono środki w wysokości 2 493 tys. zł.

Tabela nr 10 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	liczba osób	1 088 186

Tabela nr 11 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Liczba wyposażonych jednostek OSP	szt.	294
2	Specjalistyczny sprzęt mechaniczno-hydrauliczny	szt.	587
3	Specjalistyczny sprzęt sygnalizacyjny	szt.	63
4	Specjalistyczny sprzęt elektryczno-elektroniczny	szt.	2
5	Inny specjalistyczny sprzęt	szt.	4
6	Zakup indywidualnego wyposażenia strażaka	kpl	1 489
7	Zakup sprzętu ODO	kpl	32

6. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM REGENERACJI ŚRODOWISKOWEJ GLEB POPRZEC ICH WAPNOWANIE

W dniu 28.04.2020 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”. Celem programu jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Beneficjentami środków w tym Programie są posiadacze użytków rolnych, zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego, o pH gleby poniżej lub równej 5,5. W ramach Programu zakupione zostały wapna nawozowe i środki wapnujące, z wyłączeniem kosztów transportu i rozsiewania. Dofinansowanie będzie realizowane w formie dotacji w wysokości uzależnionej od powierzchni użytków rolnych dla danego gospodarstwa.

W 2022 roku przyjęto do Funduszu 357 wniosków o łącznej wnioskowanej kwocie dofinansowaniu w wysokości 1 543 tys. zł.

Ze względu na przekroczenie w 2021 roku limitu krajowego pomocy de minimis, którą gospodarstwa rolne w Polsce mogą otrzymać ze środków budżetu krajowego, budżetu jednostek samorządu terytorialnego w okresie trzech lat podatkowych, środki pomocowe z części wniosków złożonych w 2021 r. były wypłacane od początku 2022 roku w wysokości 198 tys. zł, natomiast środki pomocowe w wysokości 1 463 tys. zł z 338 wniosków złożonych w 2022 roku były wypłacane częściowo w roku 2022, pozostałe będą wypłacane od początku 2023 roku.

Tabela nr 12 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Neutralizacja skażeń gleby - powierzchnia	ha	2 649

Tabela nr 13 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Zakup wapna nawozowego	Mg	10 496

7. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2021 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”. Celem programu jest wzrost ilości unieszkodliwionych oraz zabezpieczonych odpadów zawierających azbest. Beneficjentami środków w tym Programie będą jednostki samorządu terytorialnego. W ramach Programu zrealizowane są przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest na obszarach dotkniętych klęską żywiołową lub dotkniętych zdarzeniami noszącymi znamiona klęski żywiołowej. Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości uzależnionej od wartości wskaźnika dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin. Na 2022 rok kwota alokacji do dofinansowania została zaplanowana ze środków Narodowego Funduszu w wysokości 1 182 tys. zł. Program przewidziany jest do realizacji w latach 2019-2023.

W 2022 roku kwota wypłaconych środków w formie dotacji wyniosła 1 955 tys. zł, w tym: ze środków Funduszu – 956 tys. zł, a Narodowego Funduszu – 999 tys. zł.

Tabela nr 14 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	Mg	8 905

Tabela nr 15 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	szt.	2 040

8. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ POZA GRANICAMI AGLOMERACJI UJĘTYCH W KRAJOWYM PROGRAMIE OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

W dniu 14.01.2020 roku Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie pożyczki i wspólnej realizacji Programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Celem programu jest poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji umieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Beneficjentami środków w tym Programie są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Wsparciem finansowym objęte jest zaopatrzenie w wodę i/lub zagospodarowanie ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK. Finansowaniem objęte są również podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej tylko dla gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej. Dofinansowanie jest realizowane w formie pożyczki z możliwością częściowego umorzenia w wysokości uzależnionej od wartości wskaźnika dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin. Program przewidziany jest do realizacji w latach 2019-2023.

W 2022 roku nie zostały zawarte żadne nowe umowy w ramach Programu. Fundusz realizował swoje zadania w zakresie umów zawartych w latach wcześniejszych.

9. PROGRAM MOJA WODA

W 2022 roku Fundusz kontynuował wspólnie z Narodowym Funduszem realizację Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Celem programu jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych.

Beneficjentami środków w tym Programie są osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z uwzględnieniem domów nowo budowanych z kompletnym systemem orynnowania dachu, z wyłączeniem tych nieruchomości, dla których udzielono już dofinansowania z Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji do 80% kosztów kwalifikowanych instalacji wchodzących w skład zadania, nie więcej niż 5 000,00 zł na jedno przedsięwzięcie.

Program przewidziany jest do realizacji w latach 2020-2024.

W 2022 roku realizowane były rozliczenia i wypłaty środków w zakresie umów zawartych w latach wcześniejszych. Łącznie w 2022 roku w ramach Programu Moja Woda uruchomiono środki Funduszu i Narodowego Funduszu w wysokości 11 214 tys. zł.

10. PROGRAM PRIORYTETOWY AGROENERGIA CZĘŚĆ 1) MIKROINSTALACJE, POMPY CIEPŁA I TOWARZYSZĄCE MAGAZYNY ENERGII

Fundusz w 2022 roku kontynuował realizację Programu „Agroenergia” Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii. Jego celem jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Program realizowany będzie do 2027 roku.

Beneficjentem programu jest osoba fizyczna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha

oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku prowadząca osobiście gospodarstwo rolne oraz osoba prawna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadząca działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych.

Dofinansowanie uzyskują przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych, instalacji wiatrowych, pomp ciepła (przy czym złożenie wniosku jest uwarunkowane wcześniejszym przeprowadzeniem audytu energetycznego, który rekomenduje wnioskowany zakres przedsięwzięcia) oraz instalacji hybrydowej, tj.: fotowoltaika wraz z pompą ciepła lub elektrownia wiatrowa wraz z pompą ciepła, sprzężone w jeden układ.

Zgodnie z zawartą w 2021 roku umową wraz z późniejszymi zmianami, Narodowy Fundusz zadeklarował udostępnienie środków na udzielenie dotacji do kwoty 2 000 tys. zł. W 2022 roku wpłynęły 72 wnioski na łączną kwotę wnioskowaną 708 tys. zł. Zawartych zostało 68 umów na kwotę 986 tys. zł (w tym z wniosków złożonych w 2021 roku). W 2022 roku wypłacono środki Narodowego Funduszu w łącznej wysokości 751 tys. zł.

Tabela nr 16 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	641,49
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	0,5
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	4 839
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	827 164
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NOx	kg/a	2 074
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	3 465
7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	1 382
8	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	1 215 468

Tabela nr 17 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Pompa ciepła	kW	169,93
2	Instalacja fotowoltaiczna (kW)	kW	1 205,61

11. PROGRAM PRIORYTETOWY CIEPŁE MIESZKANIE

W 2022 roku Fundusz wspólnie z Narodowym Funduszem rozpoczął realizację Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. W lipcu 2022 roku ogłoszony został nabór wniosków dla gmin. Program realizowany będzie w latach 2022-2026. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego.

Program realizowany w formie dotacji skierowany jest do gmin, które w ramach Programu mogą uzyskać dotację ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz, a następnie udzielić dotacji

beneficjentom końcowym tj. osobom fizycznym posiadającym tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym znajdującym się na terenie gminy, realizującym przedsięwzięcie będące przedmiotem dofinansowania.

Kwota dofinansowania jest określona w umowie udostępnienia środków przez Narodowy Fundusz i wynosi ogółem 124 900 tys. zł. W 2022 roku wpłynęły 34 wnioski na łączną kwotę wnioskowaną 136 789 tys. zł, zawartych zostało 13 umów na kwotę 63 922 tys. zł. Wyплаты środków przewidziane są na rok 2023 i lata kolejne.

Tabela nr 18 Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Oszczędność energii	GJ/a	34 193,87
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 10	kg/a	67 956,60
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	12 660 675,00
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	60,00

Tabela nr 19 Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl.	2 624
2	Źródło ciepła	kpl.	2 624

12. PROGRAM REGIONALNEGO WSPARCIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Fundusz w dniu 26.08.2022 roku zawarł z Narodowym Funduszem umowę udostępniania środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej.

Celem programu jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie tematyki:

- przeciwdziałania emisjom,
- odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu,
- zrównoważonego rozwoju,
- ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Program realizowany będzie w latach 2022–2025. Budżet NFOŚiGW na realizację celu programu wynosi do 1 500 tys. zł dla bezzwrotnych form dofinansowania. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego beneficjenta wynosi do 150 tys. zł.

Beneficjentem są osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną i zgodnie z art. 33 k.c. stosuje się do nich przepisy o osobach prawnych.

Minimalny wskaźnik osiągnięcia celu programu dla jednego przedsięwzięcia wynosi 5 000 osób, w tym min. 500 osób to działania bezpośredniej edukacji.

Działania bezpośredniej edukacji to wszystkie działania przekazujące odbiorcy bezpośrednio treści edukacyjne, angażujących odbiorcę, mające wpływ na trwałą wzrost świadomości ekologicznej, wyzwalające długofalową aktywność odbiorcy w określonym obszarze tematycznym, realizowane z wykorzystaniem różnorodnych form i narzędzi edukacyjnych tradycyjnych oraz/lub innowacyjnych.

Działania pośredniej edukacji to działania mające na celu poszerzenie świadomości, wiedzy i wykreowanie pożądanych postaw i zachowań u relatywnie największej liczby odbiorców, wykorzystujące głównie media tradycyjne i elektroniczne /informowanie o bezpośrednich działaniach edukacyjnych jednocześnie przekazując wiedzę w szczególności działania w internecie i mediach tradycyjnych (np. reklamy, banery, plakaty, spoty, social-media, strona www).

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia wykorzystujące różnorodne narzędzia aktywnej edukacji i promocji, bezpośrednio i pośrednio trafiające do odbiorcy, m.in.:

- programy i kampanie edukacyjne,
- akcje edukacyjne,
- konkursy o zasięgu wojewódzkim,
- konferencje, seminaria, szkolenia, szkolenia e-learningowe, warsztaty,
- filmy (produkcja wraz z emisją), spoty (produkcja wraz z emisją) audycje radiowe, telewizyjne i internetowe (produkcja wraz z emisją), prasa i publikacje prasowe,
- pomoce dydaktyczne, wyposażenie (w ramach realizacji programu edukacyjnego).

Pod koniec 2022 roku ogłoszony został nabór wniosków w ramach Programu. Nabór zakończył się w styczniu 2023 roku.

VI. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI FUNDUSZU W 2022 ROKU

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu poprzedzała ocena zgodności z Zasadami, analiza wielkości planowanego efektu ekologicznego i kosztu jego uzyskania oraz ocena zabezpieczenia udzielanych pożyczek. Wypłata środków następowała w formie refundacji zweryfikowanych wydatków lub zaliczkowo w ratach, z uwzględnieniem zasady wypłaty kolejnych rat dopiero po zaakceptowaniu przez Fundusz rozliczenia kwot uprzednio wypłaconych. Prowadzone były kontrole realizacji rzeczowej i finansowej zadania u beneficjenta.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2022 rok zostało poddane badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta wpisanego na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Wyboru rewidenta Firmę KPW Audytor Sp. z o.o. w Łodzi, dokonała Rada Nadzorcza w Uchwale nr 268/2021 z dnia 10.11.2021 roku w sprawie wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego Funduszu za lata 2021-2022. W przedstawionej opinii Rewident potwierdził, że zbadane sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową Funduszu.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2022 roku wyniosła 1 366 637 tys. zł i jest wyższa w stosunku do poprzedniego roku o ponad 36 796 tys. zł. Po stronie aktywów, na zanotowany wzrost wpłynęły pozycje: „aktywa trwałe” które wzrosły o 23 857 tys. zł oraz „aktywa obrotowe”, które zanotowały wzrost o 12 940 tys. zł. Największą pozycją wzrostową wykazały „Inwestycje krótkoterminowe” o 24 960 tys. zł, zaś największy spadek wykazywała pozycja „Należności krótkoterminowe” – spadek o 12 014 tys. zł.

Należności z tytułu udzielonych pożyczek, których wartość na dzień bilansowy wynosiła 1 014 880 tys. zł, uległy zwiększeniu w porównaniu z rokiem 2021 o kwotę 15 627 tys. zł.

Po stronie pasywów zanotowano wzrost kapitału (funduszu) własnego w kwocie 44 629 tys. zł odpowiadający odnotowanemu wynikowi finansowemu.

Udział kapitału (funduszu) własnego w finansowaniu majątku w 2022 roku wynosi 152,73%.

Tabela nr 20 Wybrane pozycje bilansu

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2021	Za rok 2022
I.	AKTYWA, z tego:	1 329 841	1 366 637
1.	Rzeczowe aktywa trwałe	6 895	7 429
2.	Należności długoterminowe	809 425	834 128
3.	Inwestycje długoterminowe	14 005	12 642
4.	Należności krótkoterminowe	194 133	182 119
5.	Inwestycje krótkoterminowe	304 936	329 896
II.	PASYWA, z tego:	1 329 841	1 366 637

1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego:	1 260 316	1 304 945
1.1.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 247 759	1 247 759

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2022 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 75 015 tys. zł i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 1 841 tys. zł.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2022 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 69 480 tys. zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów, umorzenia udzielonych pożyczek, a także wypłacone nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Poziom finansowania bezzwrotnego był niższy (o 13 490 tys. zł) od zrealizowanego w roku 2021 (82 970 tys. zł), oraz od realizowanego w poprzednich latach (102 391 w 2020 r., 110 024 tys. zł w 2019 roku, 146 976 tys. zł w 2018 r. i 105 842 tys. zł w 2017 r.).

W okresie sprawozdawczym koszty działalności organów i biura Funduszu wyniosły 36 357 tys. zł co oznacza 26,3% wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten został odnotowany we wszystkich pozycjach kosztowych, z czego największy wzrost wykazały dwie pozycje „Wynagrodzenia” (wzrost o 4 824 tys. zł) oraz „Usługi obce” (wzrost o 887 tys. zł). Wzrost kosztów był związany z obsługą programu Czyste Powietrze oraz Programu Moja Woda. Zarząd Funduszu przykładał dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej. Prowadzona jest ocena ogólnego poziomu ponoszonych kosztów w odniesieniu do zakresu i skali prowadzonej działalności. Odnotowany wzrost kosztów działalności miał pełne pokrycie we wzroście skali prowadzonej działalności. Omawiając koszty działalności Funduszu należy zauważyć, za zapisem zawartym w Strategii, że koszty te miały pełne pokrycie w przychodach finansowych jakie Fundusz uzyskuje w wyniku prowadzonej działalności.

Przychody finansowe stanowiły istotną pozycję rachunku wyników. W 2022 roku z tego tytułu uzyskano kwotę 44 687 tys. zł co oznacza wzrost o kwotę 12 746 tys. zł w relacji do roku poprzedniego.

W 2022 roku odnotowano znaczący wzrost kosztów operacyjnych o przeszło 2 424 tys. zł oraz kosztów finansowych o 2 089 tys. zł. Wzrost kosztów spowodowany jest utworzeniem rezerwy na poczet ewentualnych zobowiązań. W 2022 roku Fundusz odnotował zysk w kwocie 44 629 tys. zł, na który w znaczącej mierze wpływ miał wzrost przychodów z tytułu opłat i kar ekologicznych oraz pozostałych przychodów

Funduszu przeznaczył zysk w wysokości 8 727 tys. zł na fundusz podstawowy oraz 35 902 tys. zł na fundusz rezerwowy.

Tabela nr 21 Wybrane pozycje rachunku zysków i strat

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2021	Za rok 2022
1.	Przychody	84 646	101 429
2.	w tym opłaty i kary ekologiczne	73 174	75 015
3.	Koszty	111 745	105 837
4.	w tym wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	82 970	69 480
5.	koszty funkcjonowania organów i biura	28 775	36 357

6.	Zysk (Strata) ze sprzedaży	- 27 099	- 4 408
7.	Pozostałe przychody operacyjne	7 850	8 998
8.	w tym dotacja w ramach pomocy technicznej POIiŚ	1 603	1 810
9.	Pozostałe koszty operacyjne	87	2 511
10.	Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	-19 336	2 079
11.	Przychody finansowe	31 941	44 687
12.	w tym odsetki	29 272	44 621
13.	Koszty finansowe	47	2 137
14.	w tym: aktualizacja wartości aktywów finansowych	46	1 391
15.	odsetki	1	0
16.	Zysk (Strata) z działalności gospodarczej	12 557	44 629
17.	Zysk (Strata) brutto = netto	12 557	44 629

VII. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ

1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW

W strukturze wpływów środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowią wpływy z tytułu: zwrotów rat pożyczek i kredytów, opłat za korzystanie ze środowiska oraz odsetek z oprocentowania pożyczek. Z uwagi na rosnące w ostatnich latach zaangażowanie Funduszu we wspólną realizację Programów Priorytetowych Narodowego Funduszu, w 2022 roku bardzo istotne znaczenie w strukturze wpływów miały także środki udostępnione przez Narodowy Fundusz.

Rys. 5 Wpływy Funduszu w 2022 roku

[w tys. zł]

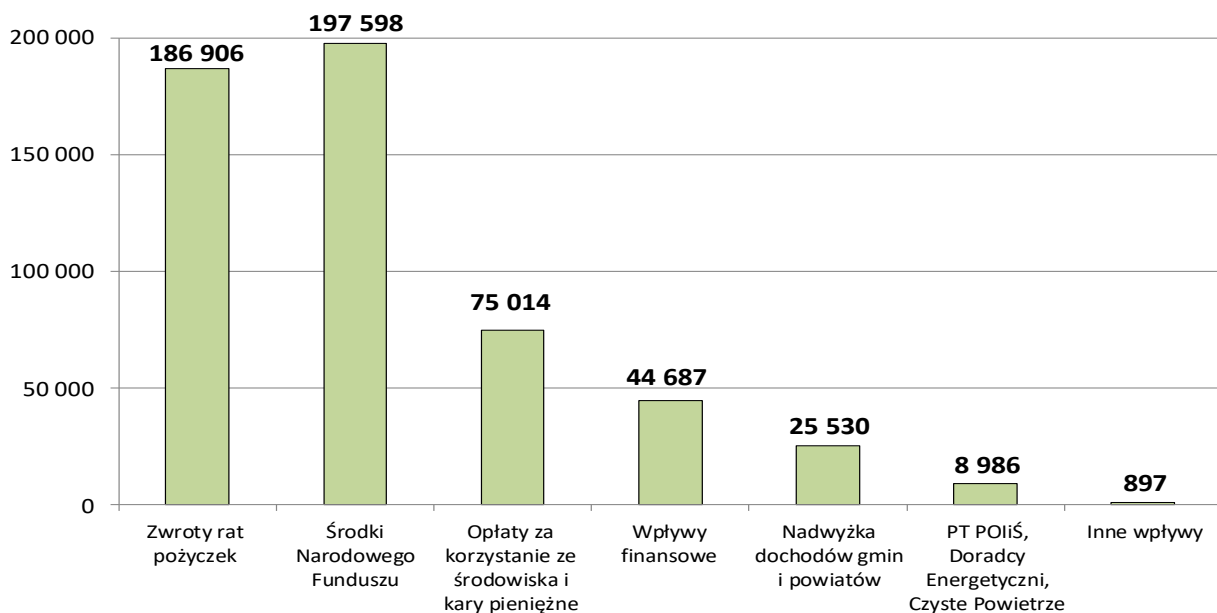
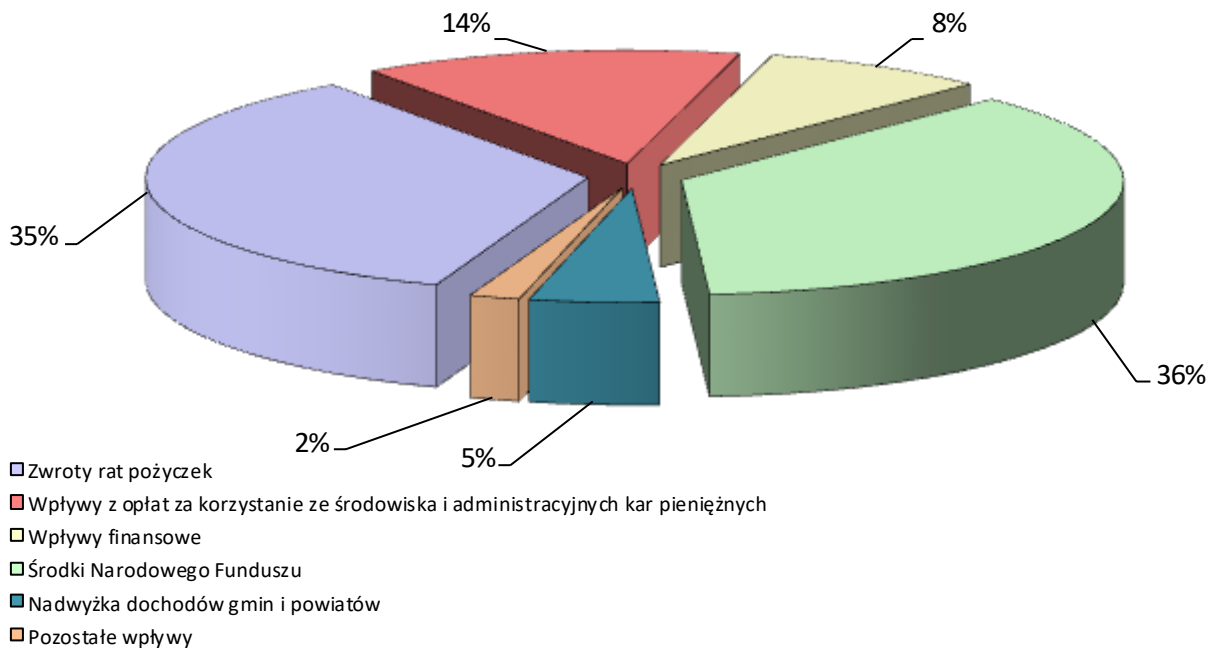

Tabela nr 22 Struktura wpływów Funduszu w latach 2020-2022

[w tys. zł]

Lp.	Wpływy	2020	2021	2022
1.	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	60 742	73 171	75 014
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	4 737	10 163	25 530
3.	Zwroty rat pożyczek	234 128	190 707	186 906
4.	Wpływy finansowe	33 930	31 941	44 687
5.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa (dotacja na obsługę POIiŚ)	1 540	1 603	1 810
6.	Inne (zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń, pozostałe przychody operacyjne)	1 504	7 558	8 073
7.	Wpływ środków z Narodowego Funduszu	74 595	174 264	197 598
Razem		411 176	489 407	539 618

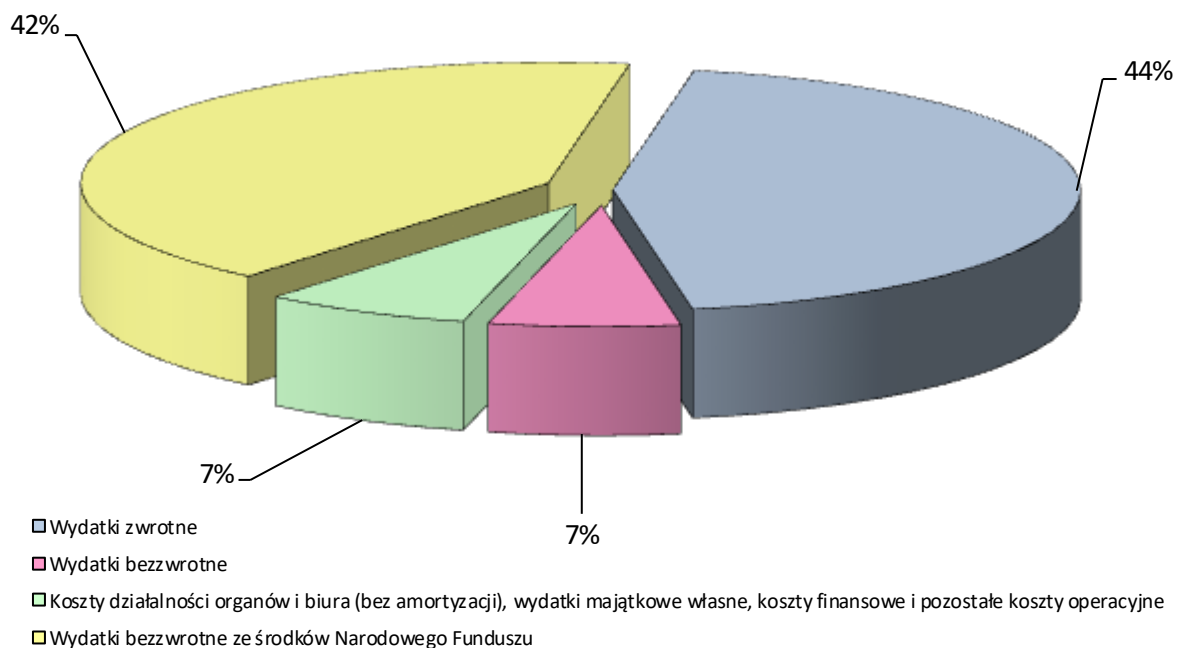
Rys. 6 Struktura wpływów Funduszu w 2022 roku

Wydatki Funduszu w roku 2022 wyniosły 514 658 tys. zł, w tym w formie dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów – 19 690 tys. zł, środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym – 9 808 tys. zł oraz pożyczek – 228 994 tys. zł. Pozostałe wydatki w wysokości 41 455 tys. zł to: nagrody, inne wydatki na ochronę środowiska, koszty działalności organów i biura, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne.

W ramach wspólnie realizowanych Programów Priorytetowych w 2022 roku udostępnione zostały beneficjentom środki Narodowego Funduszu w łącznej wysokości 214 711 tys. zł. W blisko 93% kwota ta dotyczyła Programu Czyste Powietrze. Struktura wydatków przedstawiona została w Tabeli nr 23.

Tabela nr 23 Struktura wydatków Funduszu w latach 2020-2022**[w tys. zł]**

Lp.	Wydatki	2020	2021	2022
1.	Wydatki bezzwrotne (dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, przekazanie środków pjb, nagrody)	47 462	49 341	33 983
2.	Wydatki zwrotne (pożyczki)	290 705	244 619	228 994
3.	Koszty działalności organów i biura (bez amortyzacji), wydatki majątkowe własne, koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	25 752	29 495	36 970
4.	Spłata pożyczki z NFOŚiGW	6 472	0	0
5.	Wydatki ze środków Narodowego Funduszu	73 151	126 272	214 711
Razem		443 542	449 727	514 658

Rys. 7 Struktura wydatków Funduszu w 2022 roku

2. WYPŁATY ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU, NARODOWEGO FUNDUSZU ORAZ W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

W 2022 roku wysokość uruchomionych środków na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wyniosła 623 619 tys. zł, w tym ze środków Funduszu 298 474 tys. zł, Narodowego Funduszu 214 711 tys. zł oraz środków w ramach POIiŚ 2014-2020 110 434 tys. zł.

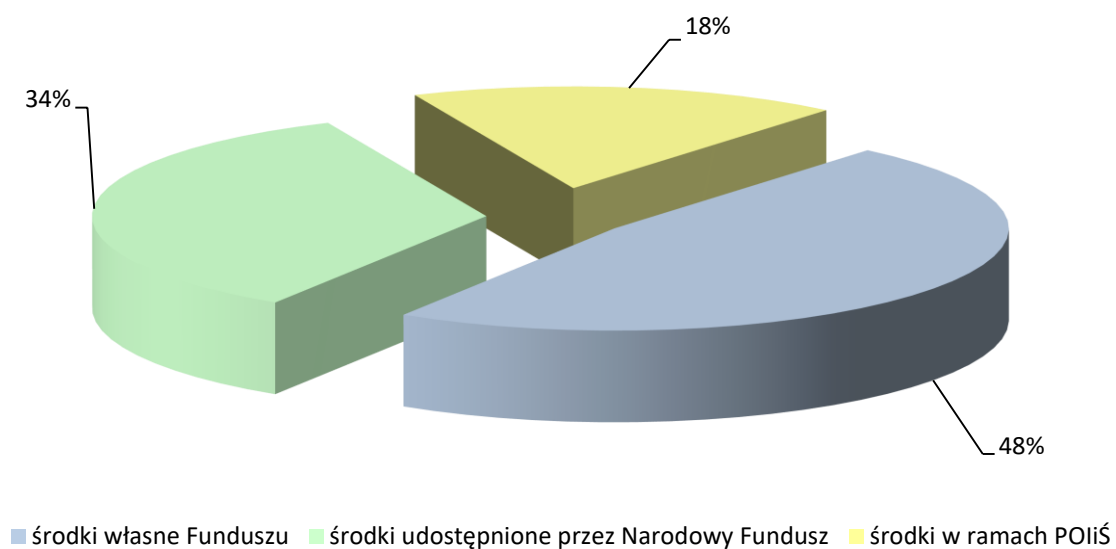
Rys. 8 Źródła finansowania wypłaconych środków

Tabela nr 24 Wyплаты ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2022 roku [w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Udzielona pomoc					Ogółem (3+4+5+6+7)
		Dotacje	Przekazanie środków	Pożyczki	Umorzenia	Dopłaty do oprocent. kredytów	
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Kierunki finansowania	327 824	9 808	246 003	25 889	2	609 526
1	Ochrona atmosfery	296 104	2 469	196 374	18 290	0	513 237
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	3 855	0	16 173	857	0	20 885
3	Ochrona przyrody	1 950	2 207	0	198	0	4 355
4	Edukacja ekologiczna	5 594	40	0	0	0	5 634
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	12 086	300	33 456	6 544	2	52 388
5.1	Ochrona wód	872	0	30 370	4 161	0	35 403
5.2	Gospodarka wodna	11 214	300	3 086	2 383	2	16 985
6	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	5 681	4 350	0	0	0	10 031
7	Zarządzanie środowiskowe w regionie	825	442	0	0	0	1 267
7.1	Opracowania i ekspertyzy	825	442	0	0	0	1 267
8	Profilaktyka zdrowotna	1 729	0	0	0	0	1 729
II.	Pozostałe (umowy umorzenia bez przeznaczenia)	0	0	0	572	0	572
III.	Nagrody za działalność						577
IV.	Zwroty gminom utraconych dochodów						12 944
	Ogółem (I+II+III+IV)	327 824	9 808	246 003	26 461	2	623 619

Udział procentowy kosztów działalności organów i biura do wypłaconych w 2022 roku środków własnych Funduszu, środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz oraz wydatkowania w ramach POIiŚ wynosi 5,8%, a udział procentowy kosztów działalności skorygowanych o koszty obsługi POIiŚ i wdrażania Programu Czyste Powietrze do wypłaconych kwot ogółem wynosi 4,4%.

Wyплаты w kwotach bezwzględnych były największe w stosunku do inwestycji związanych z ochroną atmosfery, w tym Programu Czyste Powietrze oraz przedsięwzięć realizowanych w ramach POIiŚ. W dalszej kolejności środki przeznaczone zostały na zadania z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej, gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi oraz zapobiegania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska. Znaczna część wydatków aktywizowała również edukację ekologiczną, ochronę przyrody, zarządzanie środowiskowe w regionie oraz profilaktykę zdrowotną.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej wypłacono na zadania z zakresu ochrony atmosfery - 513 237 tys. zł (82,3% wypłaconej kwoty ogółem). W zakresie ochrony atmosfery dofinansowywano zadania, które miały na celu:

- zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii,
- wspieranie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii,
- wspieranie budownictwa niskoenergetycznego.

W 2022 roku Fundusz wspierał działania polegające na wdrażaniu projektów z zakresu ograniczenia niskiej emisji realizowanych przez Gminy na rzecz swoich mieszkańców oraz zadania realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz przez pozostałe jednostki w obiektach użyteczności publicznej wpisanych do rejestru zabytków.

W 2022 roku na mocy podpisanych z Narodowym Funduszem porozumień dotyczących poprawy jakości powietrza dofinansowywana była realizacja:

- programu priorytetowego Czyste Powietrze, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła,
- programu priorytetowego „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” oraz nowego Programu „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”,
- programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”,
- programu Agroenergia część 1) mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w 2022 roku kontynuowana była realizacja zadań oraz wypłata środków w zakresie podziałów:

- 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim,
- 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim,
- 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wypłacono 20 885 tys. zł, (3,4% wypłaconej kwoty ogółem). Środki wykorzystane zostały głównie na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych, ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego. Fundusz we współpracy z Narodowym Funduszem kontynuował także finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, w tym również realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Na zadania z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarkę wodną wydatkowano ogółem 52 388 tys. zł (8,4% wypłaconej kwoty), z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji, a także instalacje przydomowych oczyszczalni ścieków, inwestycje związane z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną oraz budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej. Wspólnie z Narodowym Funduszem realizowana była także realizacja Programu Priorytetowego Moja Woda, którego celem jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej. Beneficjentami środków były osoby fizyczne.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom i zagrożeniom środowiska wydatkowano 10 031 tys. zł (1,6% wypłaconej kwoty ogółem), dofinansowując zadania realizowane przez Ochotniczą i Państwową Straż Pożarną. Fundusz udzielił dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i własnych na zadania w ramach ogólnopolskiego programu finansowania służb

ratowniczych, którego celem było wsparcie przeznaczone dla ochotniczych straży pożarnych w zakresie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń. Zakupiono samochody ratowniczo-gaśnicze, a także środki pianotwórcze, gaśnicze, sprzęt sygnalizacyjny oraz środki ochrony indywidualnej dla strażaków.

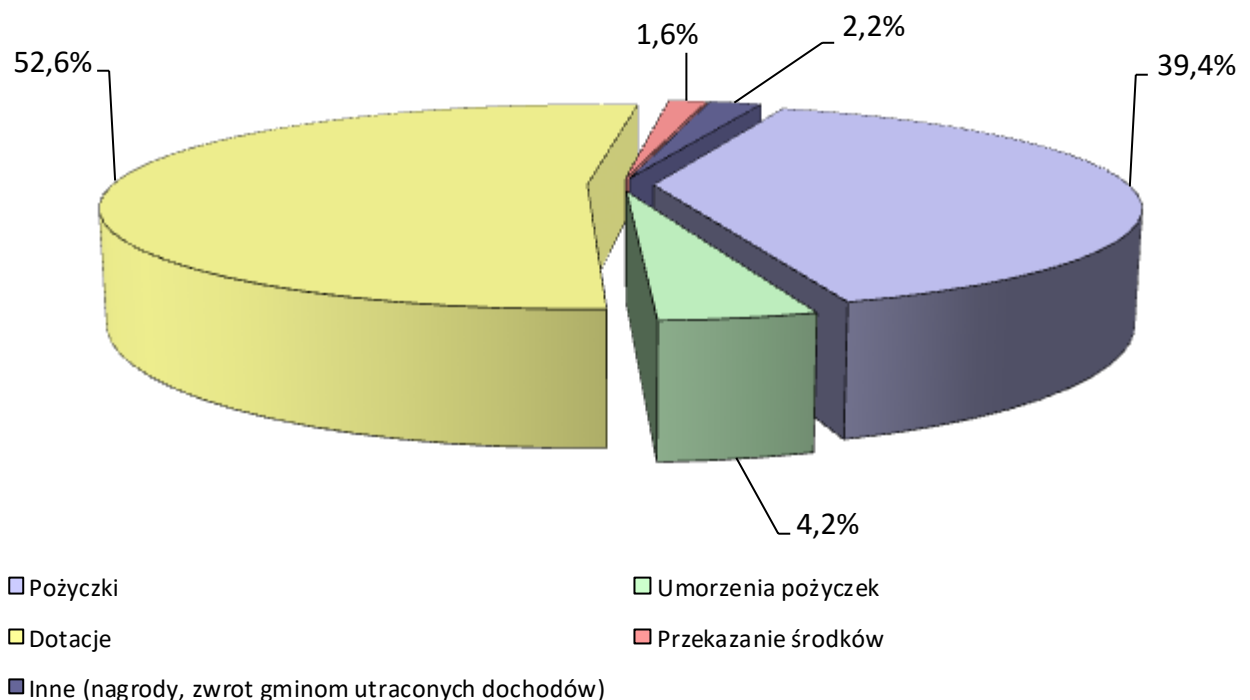
Na zadania związane z edukacją ekologiczną wypłacono 5 634 tys. zł (0,9% uruchomionej kwoty ogółem) dofinansowując między innymi wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego, edukację ludzi dorosłych, propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej i udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska.

Na zadania z zakresu ochrony przyrody wypłacono 4 355 tys. zł (0,7% kwoty wypłaconych środków). W ramach tej kwoty przeprowadzono zabiegi ochronne, prace pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów, ochronę ekosystemów leśnych, zadrzewienia i zakrzewienia, działania na rzecz ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności.

Pozostałe kierunki wydatkowania środków stanowiły: opracowania i ekspertyzy oraz profilaktyka zdrowotna. Wydatkowano kwotę 2 996 tys. zł, a udział dofinansowania w ramach tych dziedzin wyniósł 0,5% wypłaconej kwoty ogółem w 2022 roku.

Pozostały udział w wysokości 2,2% uruchomionych w 2022 roku środków obejmował częściowe umorzenia pożyczek bez warunku przeznaczenia umorzonej kwoty na nowe zadanie ekologiczne, środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz inne wydatki (rezerwa na zobowiązania z tytułu zwrotu gminom utraconych dochodów).

Rys. 9 Formy pomocy finansowej wypłaconej ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2022 roku

Ze środków uruchomionych w 2022 roku korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy (w tym komunalni), a także osoby fizyczne. W roku 2022 wydatki ogółem w ponad 17% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych. Podział wypłat ze środków własnych Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach Programu Operacyjnego

Infrastruktura i Środowisko w 2022 roku ze względu na kategorie beneficjentów przedstawia się następująco:

• osoby fizyczne	215 141 tys. zł
• przedsiębiorcy prywatni	143 829 tys. zł
• jednostki samorządu terytorialnego	94 393 tys. zł
• przedsiębiorcy publiczni	81 918 tys. zł
• spółdzielnie	64 924 tys. zł
• pozostałe podmioty publiczne	11 942 tys. zł
• inne (m.in.: fundacje, stowarzyszenia, kościoły, instytuty badawcze)	11 472 tys. zł

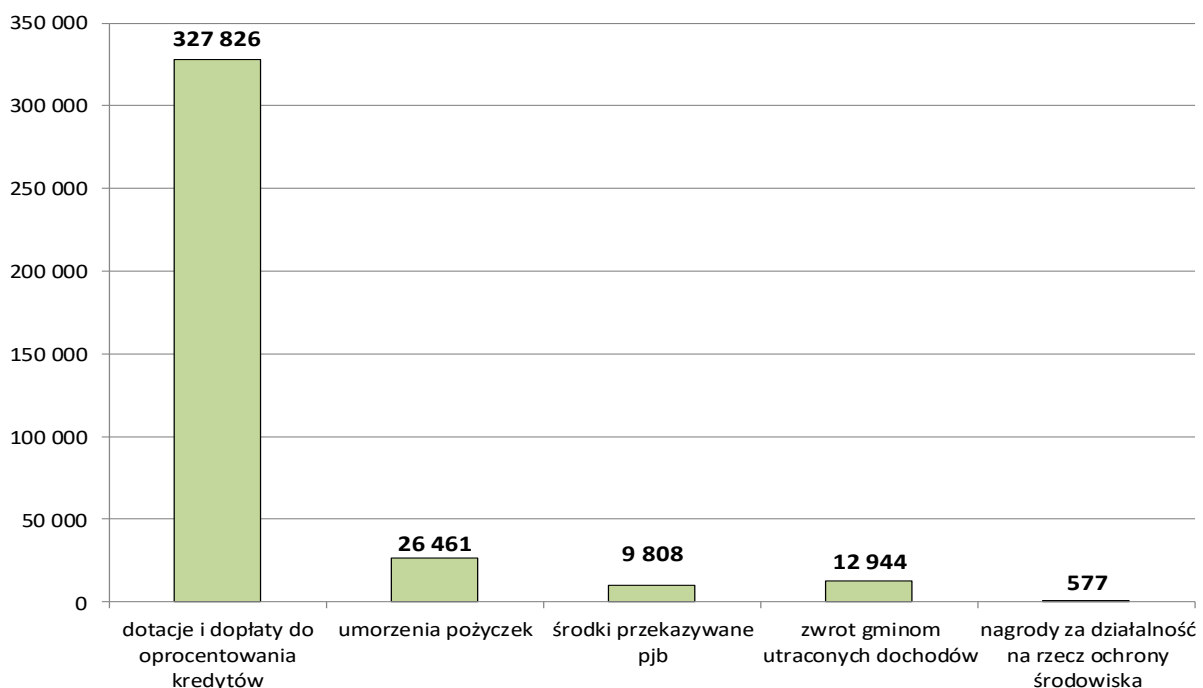
W ramach wypłaconych w 2022 roku środków Fundusz przekazał dofinansowanie dla Województwa Śląskiego i spółek prawa handlowego, w których posiada akcje oraz podmiotów podległych Marszałkowi Województwa Śląskiego w łącznej wysokości 1 303 tys. zł. Głównymi beneficjentami środków było Województwo Śląskie oraz Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A. Największe wsparcie finansowe skierowane zostało na realizację zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony przyrody.

3. FORMY FINANSOWANIA

3.1. FINANSOWANIE BEZZWROTNE

Finansowanie bezzwrotne obejmowało: częściowe umorzenia pożyczek, dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Łączna wartość wypłaconych w 2022 roku środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ wyniosła 377 616 tys. zł.

Rys. 10 Finansowanie bezzwrotne ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2022 roku [w tys. zł]

3.1.1. Dotacje i przekazanie środków

W 2022 roku wypłacono środki finansowe w formie dotacji, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz w ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym w wysokości 337 634 tys. zł. Ponad 63 % tej kwoty to środki udostępnione przez Narodowy Fundusz. 93 425 tys. zł to bezzwrotne wydatki w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Pozostała część to dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych ze środków własnych Funduszu, w tym dotacji na cele inwestycyjne wypłacono 9 303 tys. zł, a dotacji na cele bieżące 10 387 tys. zł.

Najwyższy poziom wydatków bezzwrotnych miał miejsce w odniesieniu do zadań z zakresu ochrony atmosfery. Wypłacone w 2022 roku dotacje obejmowały przede wszystkim środki przeznaczone na realizację Programu Czyste Powietrze skierowanego dla osób fizycznych.

W ramach środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w 2022 roku wypłacono kwotę 9 808 tys. zł, w głównej mierze z przeznaczeniem na doposażenie w sprzęt do likwidacji zagrożeń ekologicznych jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego, a także zakup i montaż instalacji paneli fotowoltaicznych w jej obiektach oraz na terenie Centralnego Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach. Dofinansowanie przekazane zostało także na zmianę sposobu zasilania w ciepło obiektów Zakładu Karnego w Wojkowicach. Wsparcie na zadania w ramach ochrony przyrody oraz opracowań i ekspertyz uzyskała także Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, a także Śląski Oddział Straży Granicznej w zakresie termomodernizacji swoich obiektów. Wysokość wypłaconych środków w podziale na kierunki finansowania w latach 2020–2022 przedstawiono w Tabeli nr 25.

Tabela nr 25 Dotacje oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2020-2022 [w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2020	2021	2022
1	Ochrona atmosfery	167 609	187 984	298 573
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	9 001	21 083	3 855
3	Ochrona przyrody	3 918	2 750	4 157
4	Edukacja ekologiczna	4 384	4 855	5 634
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	1 283	7 025	12 388
6	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	17 669	16 915	10 031
7	Opracowania i ekspertyzy	1 547	2 239	1 267
8	Monitoring środowiska	8	0	0
9	System kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	2 398	0	0
10	Profilaktyka zdrowotna	439	1 133	1 729
	Razem	208 256	243 984	337 634

3.1.2. Umorzenia udzielonych pożyczek

W 2022 roku kwota umorzeń od udzielonych pożyczek wyniosła 26 461 tys. zł. Rada Nadzorcza Funduszu w 2022 roku rozpatrzyła 88 wniosków o umorzenie, wszystkie pozytywnie.

Podstawowym warunkiem umorzenia części pożyczki było terminowe zakończenie i rozliczenie realizacji zadania, osiągnięcie określonego umową efektu ekologicznego i rzeczowego, spłata co najmniej 50% pożyczki oraz upływ okresu trwałości przedsięwzięcia inwestycyjnego przez minimum 5 lat licząc od terminu zakończenia zadania określonego w umowie. Pożyczkobiorca zobowiązany był także do wywiązywania się z obowiązku wnoszenia opłat i kar przewidzianych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz z zobowiązań na rzecz Funduszu.

Przy rozpatrywaniu wniosków o częściowe umorzenie pożyczek brane były pod uwagę Zasady obowiązujące w Funduszu w dniu złożenia wniosku o umorzenie. Na wysokość umorzenia miały wpływ m.in.: zmniejszenie wymiaru planowanych do osiągnięcia efektów, terminowość regulowania zobowiązań na rzecz Funduszu.

3.1.3. Nagrody za działalność

Fundusz przyznaje nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej, w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska.

Nagrody w 2022 roku były przyznawane przez Fundusz:

- z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone czeki”,
- w konkursie „ZIELONA PRACOWNIA_PROJEKT”,

łącznie w 2022 roku na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska wypłacono 577 tys. zł.

3.2. FINANSOWANIE ZWROTNE

Finansowanie zwrotne stanowiło główną formę dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz. Dzięki takiemu finansowaniu zapewniona jest odnawialność środków finansowych, co umożliwia wsparcie finansowe kolejnych zadań.

W 2022 roku Fundusz w odpowiedzi na obserwowany wzrost stóp procentowych utrudniający warunki prowadzenia działalności gospodarczej, w celu zmniejszenia ryzyka spadku zainteresowania realizacją przedsięwzięć proekologicznych dokonał zmiany Zasad. Obniżono oprocentowanie pożyczek odpowiednio z 0,95 na 0,80 s.r.w. i z 0,45 na 0,40 s.r.w. a jednocześnie skrócono okres aktualizacji stosowanych stóp procentowych.

Fundusz udziela pożyczek, stosując preferencyjne oprocentowanie o charakterze zmiennym, według s.r.w. Oprocentowanie umarzalnych pożyczek wynosi 0,80 s.r.w. lecz nie mniej niż 3 % w stosunku rocznym. Oprocentowanie nieumarzalnych pożyczek wynosi 0,40 s.r.w. lecz nie mniej niż 1,5% w stosunku rocznym. Stopa oprocentowania ustalana jest określonym wskaźnikiem odniesionym do stopy redyskonta weksli obowiązującej w pierwszym dniu miesiąca, w którym zawarto umowę.

W 2022 roku pożyczki ze środków własnych Funduszu mogły być udzielane do 90% kosztów kwalifikowanych w zależności od efektów ekologicznych zadania oraz możliwości finansowych Funduszu.

Średnie ważone oprocentowanie dla umów pożyczek udzielonych przez Fundusz, wynosiło w 2022 roku 3,53%.

W 2022 roku wypłaty w formie pożyczek wyniosły 228 994 tys. zł.

Najwięcej pożyczek wypłacono na inwestycje w ochronie atmosfery oraz ochronie wód. Na zadania te przeznaczono ponad 91% całości udzielonego finansowania zwrotnego.

Fundusz współfinansował projekty inwestycyjne realizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej. Przedsięwzięcia proekologiczne współfinansowane ze środków unijnych były wspierane w formie pożyczek preferencyjnych. Na współfinansowanie projektów z udziałem Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych wypłacono w 2022 roku 12 158 tys. zł.

Dofinansowanie zwrotne stanowi jedną z dwóch form finansowania w ramach poddziałania POIS.01.07.01 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim, działania POIS.01.07.00 - Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego oś priorytetowa POIS.01.00.00 - Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 realizowanych przez Fundusz.

W 2022 roku pożyczki w ramach POIiŚ mogły być udzielane:

- do 75% kosztów kwalifikowanych,
- przy zastosowaniu preferencyjnego oprocentowania, nie więcej niż WIBOR 3M - 200 punktów bazowych, ale nie mniej niż 2% rocznie, przy czym ustalenie wysokości oprocentowania następuje w cyklu rocznym,
- w zależności od osiągniętych efektów ekologicznych w części umarzalne, tj. od 25-45% wysokości udzielonej pożyczki.

W 2022 roku wypłaty w formie pożyczek wyniosły 17 009 tys. zł.

Tabela nr 26 Finansowanie zwrotne ze środków Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2020-2022 [w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2020	2021	2022
1	Ochrona atmosfery	238 292	196 521	196 374
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	15 357	35 698	16 173
3	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	51 691	31 296	33 456
Razem:		305 340	263 515	246 003

4. NADZÓR WŁAŚCIELSKI

Fundusz wszedł w posiadanie akcji i udziałów spółek, pod rządami ustawy Prawo ochrony środowiska, obowiązującej do końca 2009 roku, która przewidywała nabywanie przez wojewódzkie fundusze aktywów w spółkach, jeżeli ich statutowym lub ustawowym przedmiotem działalności była ochrona środowiska i gospodarka wodna. W przypadku podmiotów działających poza tą sferą, ustawa zezwalała na zaangażowanie kapitałowe i obejmowanie udziałów lub akcji wyłącznie w drodze zamiany za wierzytelności z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar (tzw. spółki za wierzytelności).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku, w posiadaniu Funduszu były aktywa czterech spółek, z czego jedna spółka znajdowała się w trakcie likwidacji, a pozostałe trzy prowadziły czynną działalność, związaną z ochroną środowiska.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Fundusz wykonywał prawa z akcji lub udziałów w następujących spółkach:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie 0,80% udziału w kapitale,
- Beskid – Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Cięcinie 8,63% udziału w kapitale,
- Regionalny Fundusz Ekorozwoju S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej 100,00% udziału w kapitale,
- Ekofol II S.A. w likwidacji z siedzibą w Świętochłowicach 60,00% udziału w kapitale.

Udziały Funduszu w spółce Beskid-Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Cięcinie są uprzywilejowane, co do głosu. 1 udział = 5 głosów na zgromadzeniu wspólników spółki, co daje 32,08% głosów na zgromadzeniu wspólników.

Na dzień 31.12.2022 roku wartość akcji i udziałów spółek należących do Funduszu zaktualizowano w kwocie (-) 1 363 tys. zł. Kwota ta dotyczyła aktualizacji: akcji Banku BOŚ S.A. w wysokości (-) 835 tys. zł oraz akcji Regionalnego Funduszu Ekorozwoju S.A. w wysokości (-) 528 tys. zł.

Łączna wartość księgowa akcji i udziałów, posiadanych przez Fundusz na dzień 31.12.2022 roku wynosiła 12 642 tys. zł.

5. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykonując obowiązujące prawo w 2022 roku Fundusz udzielał pomocy publicznej w ramach:

- pomocy de minimis:
 - zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis,
 - zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym;
- pomocy horyzontalnej na podstawie:
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska,
 - Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 9 czerwca 2016 roku w sprawie udzielenia pomocy publicznej na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,

W przeważającej większości Fundusz w 2022 roku udzielał pomocy publicznej w ramach pomocy de minimis (222 przypadki pomocy publicznej, dla których łączna wartość pomocy brutto wyniosła 8 048 tys. zł). Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymały 553 podmioty na realizację 654 zadań.

Wartość pomocy brutto (rozumiana, jako ekwiwalent dotacji brutto obliczony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach) wyniosła 25 153 tys. zł, natomiast wartość nominalna pomocy udzielonej przez Fundusz w 2022 roku wyniosła 152 256 tys. zł.

Podstawową formą udzielonej przez Fundusz pomocy publicznej w 2022 roku były: dotacje – 500 umów, pożyczki preferencyjne - 143 umów oraz umorzenia pożyczek - 32 umowy.

Tabela nr 27 Pomoc publiczna udzielona w latach 2020 – 2022

Lp.	Forma pomocy	Liczba umów w szt.			Wartość pomocy brutto (EDB) w tys. zł		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	Dotacje	445	560	500	122 000	6 520	4 135
2	Pożyczki preferencyjne	31	20	143	7 610	3 117	13 027
3	Umorzenia pożyczek	61	49	32	23 188	5 225	7 991
4	Odroczenie terminu płatności	8	6	0	17	34	0
Razem		545	635	675	152 815	14 896	25 153

6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE

Ostatnie lata to dla Funduszu istotny wzrost skali prowadzonej działalności wymagający odpowiedniego zwiększenia posiadanych zasobów. To nie tylko wzrost poziomu zatrudnienia i powierzchni biurowej, ale także wyposażenia stanowisk pracy. Fundusz stale dostosowuje się do realizowanych zadań i unowocześnia organizację pracy. W 2022 roku dokonano zakupu 60 sztuk komputerów stacjonarnych typu All In One wraz z oprogramowaniem i dodatkowym wyposażeniem oraz 200 sztuk monitorów do komputerów wykorzystywanych do sprawniejszej pracy we wdrożonym w 2021 roku systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją. Ponadto Fundusz w ramach porozumienia w zakresie wspólnego przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego z Narodowym Funduszem zakupił 6 zestawów komputerowych dla Doradców Energetycznych pracujących w ramach projektu pn.: „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego i mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”.

W związku z dokonaniem zakupu dodatkowego sprzętu komputerowego, niezbędne było pozyskanie oprogramowania w postaci licencji dostępowych Windows Server 2022.

Stale zwiększająca się liczba dokumentacji w formie elektronicznej, przyczyniła się do zapewnienia miejsca na obecnie posiadanych przez Fundusz serwerach. W marcu 2022 roku zdecydowano się na rozbudowę infrastruktury informatycznej posiadanej przez Fundusz i zakupiono półkę macierzy dyskowej wraz z jej instalacją oraz konfiguracją.

W ramach zakupów wyposażenia technicznego biura pozyskano między innymi drukarki oraz skanery do obsługi programu EKD. Zakupiono także 2 torby medyczne oraz 2 defibrylatory do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy, a także projektor na wymianę starego, uszkodzonego rzutnika znajdującego się na sali konferencyjnej oraz głośnik mobilny do nagłaśniania wydarzeń i szkoleń organizowanych przez Fundusz.

W 2022 roku Wojewódzki Fundusz zakupił jeden fabrycznie nowy samochód hybrydowy plug-in oraz jeden nowy samochód elektryczny.

Wydatki majątkowe własne Funduszu wyniosły w 2022 roku 1 659 tys. zł.

VIII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie zadań proekologicznych ze środków Funduszu w 2022 roku odbywało się w ramach naborów ciągłych, jak również w ramach naborów wniosków o udzielenie dofinansowania w wyznaczonych terminach.

Terminy oraz regulaminy przedsięwzięć objętych naborami lub trybem konkursowym ogłaszane były na stronie internetowej Funduszu.

W ramach wniosków, które wpłynęły na 2022 rok Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzje o dofinansowaniu 27 960 zadań, przeznaczając na ich realizację ze środków Funduszu 228 228 tys. zł, a ze środków Narodowego Funduszu 510 618 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono:

- 26 682 wnioski z zakresu ochrony atmosfery, w tym 26 433 wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze,
- 479 wniosków z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, w tym 387 wniosków w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,
- 42 wnioski z zakresu ochrony przyrody,
- 173 wnioski z zakresu edukacji ekologicznej,
- 12 wniosków z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej,
- 386 wniosków z zakresu zapobiegania poważnym awariom, w tym 298 wniosków w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych,
- 40 wniosków z zakresu opracowań i ekspertyz,
- 57 wniosków z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- 1 wniosek z zakresu systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- 88 wniosków o umorzenie części pożyczek.

Procedura rozpatrywania wniosków nie została zakończona podjęciem decyzji o dofinansowaniu dla 3 058 wniosków (w tym 853 wnioski przeszły do rozpatrzenia w roku 2023, z czego 591 wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze).

Głównymi przyczynami niezakończenia procedury rozpatrywania wniosków podjęciem decyzji o dofinansowaniu w 2022 roku były:

- wnioski w trakcie uzupełnień przewidziane do rozpatrzenia w 2023 roku,
- rezygnacja wnioskodawców z realizacji zadań,
- niska ocena merytoryczna realizowanych zadań,
- brak uzupełnień w wymaganym terminie,
- niespełnienie warunków formalnych,
- brak zgodności z obowiązującymi w Funduszu Zasadami, Kryteriami, programami wspólnego finansowania, regulaminami bądź instrukcjami w zakresie dofinansowania zadań.

Do Funduszu na 2023 rok wpłynęło 86 wniosków na kwotę 179 709 tys. zł. W 2022 roku Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzje o dofinansowaniu 36 zadań, przeznaczając na ich realizację 78 520 tys. zł, w tym 53 598 tys. zł ze środków Narodowego Funduszu.

Ponadto do Funduszu wpłynęły 2 wnioski o udzielenie promesy dofinansowania zadania. Organy Funduszu podjęły uchwałę o udzieleniu promesy dofinansowania na kwotę 5 011 tys. zł.

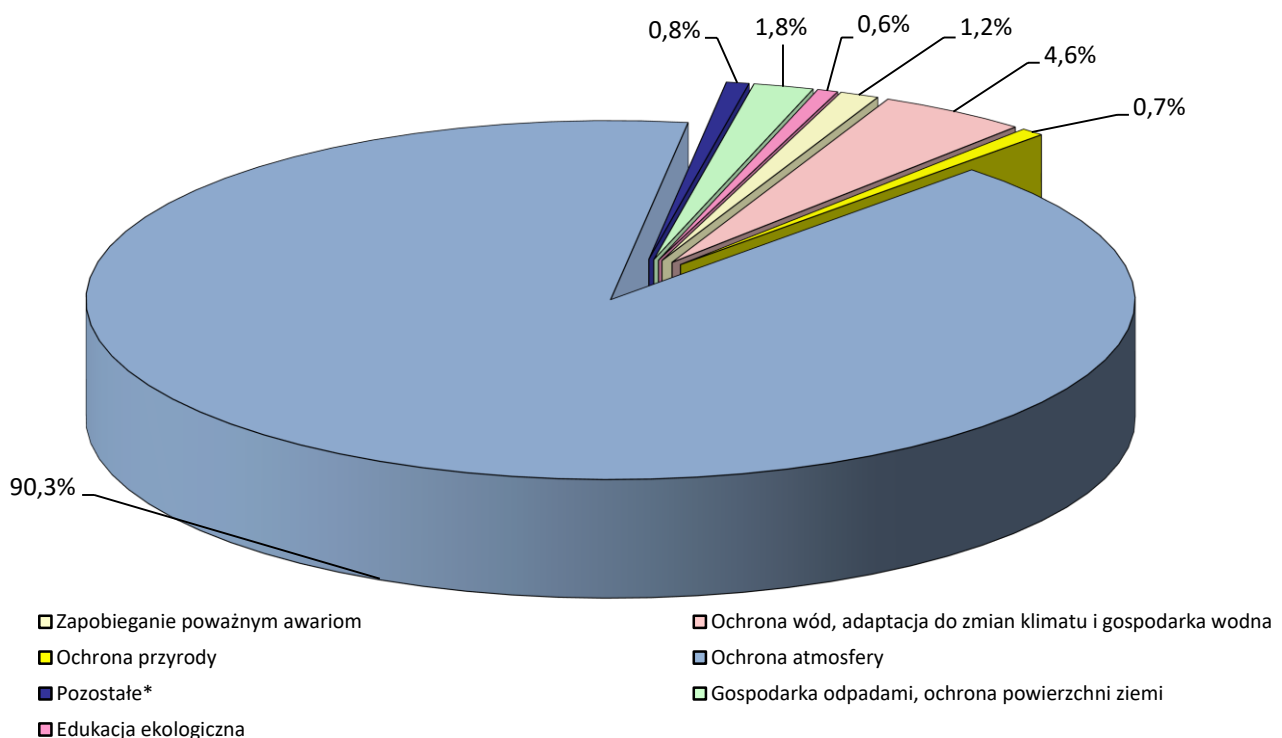
2. ZAWARTE UMOWY

W 2022 roku zawarto łącznie 32 985 umów o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu, w ramach środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz oraz w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na kwotę ogółem 930 913 tys. zł. Struktura zawartych umów przedstawia się następująco:

- 32 665 umowy dotacji na kwotę 640 617 tys. zł, w tym 32 240 umów w ramach Programów realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem na kwotę 623 560 tys. zł,
- 12 umów przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę 12 063 tys. zł,
- 88 umów umorzenia pożyczek na kwotę 26 461 tys. zł,
- 182 umowy pożyczek na kwotę 172 630 tys. zł,
- 38 umów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na kwotę 79 142 tys. zł.

Największa liczba zawartych umów w 2022 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu ochrony atmosfery – 31 747 umów. Stanowiły one ponad 90% wartości wszystkich zawartych umów.

Rys. 11 Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2022 roku)

* umowy umorzenia bez przeznaczenia, zarządzanie środowiskowe, profilaktyka zdrowotna

2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK

W 2022 roku zawierano z beneficjentami umowy na dofinansowanie zadań ze środków własnych Funduszu oraz środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz w ramach programów:

- Czyste Powietrze,
- Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż,
- Finansowanie służ ratowniczych Część 1) i 2),
- Regeneracja środowiskowa gleb poprzez ich wapnowanie,
- Finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- Agroenergia część 1) mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,
- Ciepłe Mieszkanie.

Na podstawie umów udostępnienia środków zawartych z Narodowym Funduszem łącznie zawarto 32 240 umów dotacji. Łączna wysokość dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu wyniosła 613 495 tys. zł. Zdecydowana większość dotyczyła umów z osobami fizycznymi w ramach programu Czyste Powietrze.

Wypłaty środków dokonywane są na podstawie umów dotacji, umów przekazania środków oraz umów pożyczek. Część umów to umowy wieloletnie, z których wynikają zobowiązania do realizacji w latach następnych. Na koniec 2022 roku wielkość zobowiązań wynikających z zawartych umów wyniosła 880 749 tys. zł.

2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK

Na podstawie podjętych przez Radę Nadzorczą uchwał, w 2022 roku zawarto 88 umów umorzenia części pożyczek, na łączną kwotę 26 461 tys. zł.

Środki uzyskane z umorzenia części pożyczek, beneficjenci przeznaczali w blisko 98% na realizację nowych zadań ekologicznych, zgodnych z celami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska. System warunkowych umorzeń stymulował realizację kolejnych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska na terenie województwa śląskiego. Najwięcej środków przeznaczonych zostało na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony atmosfery 18 290 tys. zł oraz ochronę wód, adaptację do zmian klimatu i gospodarkę wodną 6 544 tys. zł.

Część pożyczkobiorców, którzy nie planują w najbliższym czasie realizacji kolejnych zadań związanych z ochroną środowiska, skorzystała z preferencyjności udzielanego przez Fundusz dofinansowania, wnioskując o udzielenie częściowych umorzeń w niższym wymiarze, ale bez konieczności przeznaczania umorzonych pożyczek na realizację zadań o charakterze ekologicznym.

2.3. UMOWY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Fundusz w 2022 roku aktywnie uczestniczył we wdrażaniu środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego”. W 2022 roku podpisano 38 umów o dofinansowanie udzielając wsparcia w łącznej wysokości 79 142 tys. zł. Beneficjentami wsparcia były jednostki samorządu terytorialnego, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe oraz spółka mieszkaniowa.

IX. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2022 ROKU

Ustawowym celem realizowanej przez Fundusz pomocy finansowej jest wspieranie działań mających za zadanie ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Bezpośrednią miarą działalności Funduszu są efekty rzeczowe i ekologiczne związane z realizacją dofinansowanych przedsięwzięć.

1. OCHRONA ATMOSFERY

Umowy na realizację zadań związanych z ochroną atmosfery, zawarte w 2022 roku, stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

- 798 139 kg/a zanieczyszczeń pyłowych,
- 327 680 841 kg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym:
 - 3 277 189 kg/a SO₂,
 - 488 294 kg/a NO_x,
 - 675 883 kg/a CO,
 - 323 238 183 kg/a CO₂,
 - 1 292 kg/a b-a-p.

Do najważniejszych zadań należą:

- inwestycje realizowane w ramach lokalnych programów obniżenia emisji w budynkach mieszkalnych na terenie, m.in.: Katowic, Wodzisławia, Gorzyc, Pilchowic, Żor, Wiśły, Bytomia (w wyniku ich realizacji nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył – 349.393 kg/a, SO₂ – 169.269 kg/a, NO_x – 3.154 kg/a, CO – 241.714 kg/a, CO₂ – 12.626.036 kg/a, b-a-p - 148 kg/a, przy produkcji energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznych min. 85.516 kWh/a),
- inwestycje polegające na termomodernizacji budynków realizowane przez, m.in.: Czeladzką Spółdzielnię Mieszkaniową, Międzyzakładową Górniczą Spółdzielnię Mieszkaniową "Perspektywa", Spółdzielnię Mieszkaniową "Hutnik" w Sosnowcu (w wyniku ich realizacji nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 438 kg/a, SO₂ - 7.381 kg/a, NO_x - 2.480 kg/a, CO - 3.101 kg/a, CO₂ - 1.258.338 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii cieplnej netto o min. 8.297 GJ/a),
- zabudowa pomp ciepła oraz instalacji fotowoltaicznej w nowobudowanej hali sportowej realizowana przez Gminę Janów (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 360 kg/a, SO₂ - 195 kg/a, NO_x - 33 kg/a, CO - 1.022 kg/a, CO_x- 57.659 kg/a, przy: produkcji energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej min. 44.847 kWh/a, produkcji energii cieplnej z pompy ciepła min. 521 GJ/a),
- budowa elektrowni fotowoltaicznej Bukowiec realizowana przez Spółkę Land Investment Sp. z o.o. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 272 kg/a, SO₂ - 2.292 kg/a, NO_x - 1.541 kg/a, CO - 1.926 kg/a, CO₂ - 664.800 kg/a, b-a-p - 0,2 kg/a, przy produkcji energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej min. 800.000 kWh/a),
- budowa instalacji wysokosprawnej kogeneracji o mocy elektrycznej 3MW oraz mocy cieplnej 3MW w oparciu o silniki gazowe zasilane gazem sieciowym w Mysłowicach przy ul. Świerczyny 3 realizowana przez spółkę Dalkia Polska Energia S.A. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 13.081 kg/a, SO₂ - 152.230 kg/a, NO_x - 62.896 kg/a, CO - 91.638

kg/a, CO₂ - 21.825.659 kg/a, b-a-p-7,5 kg/a, przy produkcji min.: 24.138 MWh/a energii elektrycznej, 96.228 GJ/a energii cieplnej),

- modernizacja pieca elektryczno-gazowego wykorzystywanego w technologii obróbki cieplno-plastycznej metali realizowana przez spółkę Polmoors Sp. z o.o. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 46 kg/a, SO₂ - 383 kg/a, NO_x - 354 kg/a, CO - 347 kg/a, CO₂ - 266.589 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii elektrycznej o min. 132.480 kWh/a).

Ponadto kontynuowane były działania realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych i państwowe jednostki budżetowe związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej.

Liczne podmioty realizowały w swoich obiektach zadania z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej, w tym m.in. instalacji fotowoltaicznych:

- Centralne Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach,
- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach,
- Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie,
- Katowickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp z o.o.,
- Caritas Archidiecezji Katowickiej,
- Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
- P.P.H. Plastpol s.c.,
- "AUTOLAND" Jacek Kisielewski & Jan Morański Spółka jawna,
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach Spółka Akcyjna,
- Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.,
- Krzysztof Krafczyk prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą AUTOKRAF Krzysztof Krafczyk.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

W 2022 roku Fundusz podpisał umowy z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, w wyniku których będą realizowane następujące efekty rzeczowe i ekologiczne:

- 1.610 Mg odpadów niebezpiecznych zostanie poddanych unieszkodliwieniu,
- poprzez zakup 10 specjalistycznych pojazdów przystosowanych do zbiórki odpadów biodegradowalnych ograniczono wielkość negatywnych emisji do środowiska.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia tempa realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, w 2022 roku Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a także wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe. W roku 2022 z dofinansowania skorzystało 65 gmin. Zawarte umowy na realizację zadań w ramach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stworzyły możliwość unieszkodliwienia prawie 9 tys. Mg odpadów.

3. OCHRONA PRZYRODY

W zakresie ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo w ramach udzielonego dofinansowania zaplanowano:

- działania związane z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujące na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody poprzez przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów na obszarze ok. 1,5

ha poprzez odstonięcie ostańców skalnych: Podzamcze (Suchy Połec) – 2 300 m² (0,23ha) oraz Ryczów – 2 000 m² (0,2ha), wycinkę 90 szt. drzew, usunięcie pozostałości po drzewach, czyszczenie terenu z odrostów i pędów, cięcia pielęgnacyjne pozostałych drzew, odstaniających ostańce,

- w parkach zabytkowych w gminach: Tarnowskie Góry, Jastrzębie-Zdrój, Ornontowice, Rudnik, Kochcice oraz na terenie zespołów pałacowo-parkowych w Przyszowicach, Reptach, Złotym Potoku, Brynku, Rudołtowicach, a także na terenie Pokazowej Zagrody Żubrów w Zabytkowym Parku Pszczyńskim przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk) na powierzchni ok. 104,54 ha w ramach prac pielęgnacyjnych: wykonanie cięć oraz zabiegów pielęgnacyjnych 7 619 szt. starodrzewu, zrębkowanie 465 mp gałęzi, wycinkę 831 szt. drzew, czyszczenie z podrostów na obszarze 9,4784 ha, frezowanie 51 szt. pni, renowację trawników na powierzchni 5 ha, ochronę 24 szt. drzew przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem wraz z zakupem 370 pułapek feromonowych, zakup i nasadzenia łącznie: 492 szt. sadzonek drzew, krzewów oraz bylin,
- ochronę pomników przyrody w gminach: Rydułtowy, Ornontowice i Tarnowskie Góry poprzez zabiegi sanitarno-pielęgnacyjne 28 szt. drzew,
- w zakresie rozwoju ogrodów botanicznych w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie oraz w Radzionkowie rozbudowa kolekcji edukacyjnych, szkółki podkładek, ogrodów kwiatowych i sensorycznych, założenie kolekcji siedliskowej, renaturalizacja runa leśnego, wykonanie ścieżki zmysłów, wzbogacenie różnorodności istniejących kolekcji o nowe gatunki roślin i ich odmiany m.in.: zakup 320 szt. drzew i krzewów, 5 111 szt. roślin ozdobnych, roślin uprawnych oraz siedliskowych, zakup i nasadzenie ok. 2 000 szt. podkładek drzew owocowych, zakup i montaż 7 tablic edukacyjnych oraz druk 1 000 szt. wydawnictw,
- w zakresie działań związanych z ochroną obszarów Natura 2000: usunięcie roślin inwazyjnych i ekspansywnych oraz zakrzaczeń na pow. ok. 0,75 ha, usunięcie 20 szt. drzew, wykonanie zastawki w celu ochrony gatunku siedlisk wilgotnych: jęczyczki syberyjskiej *Ligularia sibirica*.

W zakresie ochrony roślin lub zwierząt zagrożonych, w ich naturalnych siedliskach, zaplanowano:

- w celu ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków: utrzymanie prawidłowego stanu liczebnego gatunku poprzez wyhodowanie ok. 80 głuszców oraz zakup 1,4 t karmy, a także ochrona chomika europejskiego poprzez pozyskanie i zasiedlenie min. 15 szt. osobników chomika oraz ochronę zagrożonego gatunku żubra poprzez zakup ok. 127,1 t karmy, ok. 2 000 kg słomy i ok. 100 kg nasion,
- w celu rehabilitacji zwierząt dziko żyjących, w ośrodkach rehabilitacyjnych zaplanowano: zakup 47,1 t karmy, lekarstw oraz zapewnienie opieki weterynaryjnej dla dzikich zwierząt przebywających w ośrodkach rehabilitacyjnych,
- w zakresie ochrony cennych przyrodniczo biotopów o dużej bioróżnorodności, w szczególności torfowisk, muraw kserotermicznych i zarośli śródpolnych zaplanowano czynną ochronę muraw:
 - na terenie Jaworzna – działania czynnej ochrony poprzez wypas owiec na obszarze 6 ha, wykaszanie mechaniczne na pow. 11,12 ha i ręczne na pow. 5,7 ha, zwalczanie gatunków ekspansywnych i inwazyjnych na pow. 1,68 ha,
 - na obszarze rezerwatu przyrody Góra Zborów - ręczne usuwanie ekspansywnych roślin na obszarze ok. 1,5 ha, prowadzenie kontrolowanego wypasu zwierząt gospodarskich na obszarze ok. 7 ha, eliminowanie ekspansywnych roślin zielnych 2,2 ha,

- na obszarze Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”: działania czynnej ochrony poprzez wypas kóz i owiec na obszarze ok. 103 ha oraz usuwanie rdestowca sachalińskiego na obszarze ok. 1,5 ha,
- na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska - wykoszenie roślinności ekspansywnej na obszarze ok. 8,5 ha, usunięcie drzew i krzewów na obszarze ok. 1 ha.

W celu zapobiegania występowaniu masowych zagrożeń w lasach zaplanowano 67 godzin lotów patrolowo-gaśniczych na łącznym obszarze 404 700 ha.

W zakresie naprawienia szkód wyrządzonych w środowisku przyrodniczym:

- naprawienie szkód wywołanych przez pożar lasów w leśnictwie Imielów oraz przywrócenie tych terenów do pierwotnego stanu poprzez specjalistyczne przygotowanie gleby na powierzchni ok. 39,72 ha, sadzenie upraw leśnych (z ok. 373 000 szt. sadzonek), grodzenie ok. 9,86 ha upraw leśnych oraz zabezpieczenie ok. 29 ha upraw leśnych,
- usunięcie i unieszkodliwienie barszczu Sosnowskiego na obszarze ok. 39 ha na terenie gminy Łodygowice.

W zakresie zadrzewień i zakrzewień – założenie 6 mini ogrodów botanicznych, mini arboretów na terenie województwa śląskiego, łącznie na obszarze 3,3 ha, przy placówkach oświatowych i ośrodkach edukacji ekologicznej, gdzie zaplanowano posadzenie 7 021 szt. sadzonek drzew, krzewów i roślin oraz wykonanie 186 tabliczek z nazwami gatunkowymi.

4. EDUKACJA EKOLOGICZNA

W zakresie edukacji ekologicznej zaplanowano między innymi:

- zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów (łącznie 1 549 godzin) w ośrodkach edukacji ekologicznej przez jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu edukacji ekologicznej z udziałem 10 750 dzieci i młodzieży z województwa śląskiego,
- doposażenie uczelnianych laboratoriów na kierunkach kształcenia związanych z ochroną środowiska w specjalistyczną aparaturę - zestaw katodoluminescencji stolikowej,
- zorganizowanie na terenie województwa śląskiego 11 konferencji i seminariów z udziałem ok. 720 uczestników, podczas których zaplanowano wygłoszenie 49 referatów i wydanie ok. 2 430 materiałów konferencyjnych lub pokonferencyjnych,
- zorganizowanie i przeprowadzenie 20 programów, kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych, w ramach których przewidziano: organizację happeningów, koncertów, wystaw, plenerów fotograficznych, konferencji, prelekcji, spektakli, konkursów ekologicznych wraz z zakupem nagród oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży wraz z zakupieniem sprzętu do prowadzenia zajęć edukacyjnych,
- w ramach kolejnej edycji Konkursu „Cykliczne upowszechnianie przez media zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących źródeł i systemów finansowania ochrony środowiska” wydanie 750 kolumn druku w 35 tytułach prasowych, wyemitowanie 343 audycji na antenie 5 rozgłośni radiowych i 132 programów w 8 stacjach telewizyjnych,
- wydanie publikacji propagujących ochronę środowiska i gospodarkę wodną: druk łącznie 38 650 szt. albumów, folderów, broszur, ulotek, plakatów, katalogów, przewodników, publikacji popularnonaukowych, poradników, zeszytów edukacyjnych oraz produkcję 2 filmów przyrodniczych,

- utworzenie 8 ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych na terenie województwa śląskiego, na których zaplanowano wykonanie i montaż 109 tablic oraz 15 szt. urządzeń edukacyjnych wraz z wydaniem łącznie 12 500 szt. ulotek, broszur i folderów,
- dofinansowanie utworzenia i wyposażenia łącznie 70 ekopracowni w jednostkach oświatowych województwa śląskiego.

5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA

W 2022 roku Fundusz podpisał umowy z zakresu ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej, w wyniku których będą realizowane następujące efekty rzeczowe i ekologiczne:

- z zakresu ochrony wód:
 - 51,4 km kanalizacji sanitarnej,
 - 23 szt. przepompowni ścieków,
 - 87 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - 1 373 szt. podłączeń do kanalizacji,
 - 2 nowe i 1 zmodernizowana oczyszczalnia ścieków o łącznej przepustowości 3.029 m³/d,
- z zakresu gospodarki wodnej:
 - 13,4 km sieci wodociągowej,
 - 478 szt. przyłączy wodociągowych.

W ramach realizacji zadań z zakresu gospodarki wodnej 4.2 tys. osób będzie korzystało z ulepszonych zaopatrzenia w wodę.

W ramach realizacji zadań z zakresu ochrony wód 4.5 tys. osób będzie korzystało z ulepszonych oczyszczania ścieków.

6. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA

W zakresie zapobiegania poważnym awariom w 2022 roku zawarto umowy o dofinansowanie zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach oraz Ochotnicze Straże Pożarne.

W ramach zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej dofinansowano zakup między innymi 3 pojazdów specjalistycznych.

Dodatkowo dofinansowano zakup sprzętu i wyposażenia indywidualnego strażaka, środków chemicznych oraz specjalistycznego sprzętu do konserwacji, sprawdzenia oraz utrzymania w gotowości aparatów ochrony dróg oddechowych.

W ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych przy wsparciu Funduszu, zakupiono 23 specjalistyczne samochody ratowniczo – gaśnicze, w tym:

- pięć ciężkich samochodów ratowniczo–gaśniczych,
- siedemnaście średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych,
- jeden lekki samochód ratowniczo-gaśniczy,

W ramach finansowania zakupu sprzętu pożarniczego przez Gminy i jednostki OSP województwa śląskiego Fundusz dofinansował 296 zadań na zakup sprzętu pożarniczego takiego jak: środki pianotwórcze, gaśnicze, sprzęt sygnalizacyjny, środki ochrony indywidualnej dla strażaków.

7. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE

W 2022 roku dofinansowano opracowanie 23 programów ochrony środowiska w tym dla gmin: Świerklaniec, Kroczyce czy Lipie oraz powiatu gliwickiego czy żywieckiego, a także 16 planów gospodarki niskoemisyjnej m.in. dla gmin: Włodowice, Gilowice czy Tworóg.

W zakresie planów urządzania lasu lub uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych dofinansowano sporządzenie uproszczonych planów dla lasów położonych na terenie powiatu żywieckiego o łącznej powierzchni 2 000 ha.

W ramach opinii naukowych, opracowań i ekspertyz dofinansowano aktualizację Opracowania programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego oraz Ekspertyzę dotyczącą możliwości zastosowania całorocznego wypasu zwierząt gospodarskich (w tym ras prymitywnych, dzikich) w utrzymaniu i regeneracji muraw kserotermicznych.

W ramach systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska dofinansowano zakup informatycznego systemu ewidencyjno-opłatowego służącego do kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat środowiskowych.

8. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Profilaktyka zdrowotna dzieci obejmuje działania specjalistyczne i działania ogólnoprofilaktyczne. Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

W ramach profilaktyki specjalistycznej założono wyjazdy profilaktyczno-zdrowotne do miejscowości czystych ekologicznie dla 665 dzieci i młodzieży z cukrzycą, problemami metabolicznymi oraz dzieci z podwyższonym i wysokim poziomem ołowiu we krwi z rejonu Miasteczka Śląskiego oraz miast do niego przyległych: Kalet, Ożarówic, Tarnowskich Gór, Piekar Śląskich oraz Świętochłowic.

W ramach działań ogólnoprofilaktycznych realizowano programy profilaktyki zdrowotnej, edukacji ekologicznej i regionalnej edukacji przyrodniczej i ekologicznej dzieci w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. zielone szkoły oraz wyjazdów w okresie wakacji.

Założono, że z wyjazdów ogólnoprofilaktycznych realizowanych w trakcie roku szkolnego (tzw. zielone szkoły) skorzysta 3 589 dzieci, a w okresie wakacji wyjedzie około 5 261 dzieci.

Zrealizowane wyjazdy ogólnoprofilaktyczne, w tym przypadające na okres wakacji zostały dostosowane do aktualnych wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży.

Tabela nr 28 Efekty ekologiczne z umów zawartych w 2022 roku ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POiŚ

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona atmosfery			
1	Oszczędność energii	GJ/a	2 146 009
2	Produkcja energii cieplnej z instalacji solarnej	GJ/a	65
3	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	3 234

4	Produkcja energii cieplnej z biomasy	GJ/a	473
5	Produkcja energii cieplnej z pozostałych źródeł energii	GJ/a	96 228
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	1 292
7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	675 883
8	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	323 238 183
9	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	488 294
10	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	3 277 189
11	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	798 139
12	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 10	kg/a	762 055
13	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 2,5	kg/a	618 986
14	Oszczędność energii elektrycznej	kWh/a	523 095
15	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	5 217 354
16	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych	kWh/a	24 640
17	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)	tony równoważnika CO ₂	7 769
18	Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	76 829
19	Przebieg pojazdu hybrydowego lub elektrycznego	km/a	600 000
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	1 245
2	Unieszkodliwianie odpadów	Mg	365
3	Zastąpienie wyeksploatowanych pojazdów do transportu odpadów komunalnych nowoczesnymi pojazdami przystosowanymi do zbiórki odpadów biodegradowalnych	szt.	10
4	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	8 905
5	Neutralizacja skażeń gleby - powierzchnia	ha	2 649
3. Ochrona przyrody			
1	Ochrona gatunków dziko żyjących	liczba gatunków	1 036
2	Ochrona gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych	liczba gatunków	9
3	Podniesienie świadomości ekologicznej uczestników/odbiorców	liczba osób	2 500
4	Przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk)	ha	407 939
5	Stworzenie możliwości prawidłowego zarządzania środowiskowego na obszarze gminy	liczba gmin	167

6	Utrzymanie prawidłowego stanu liczebnego gatunków	liczba gatunków	2
4. Edukacja ekologiczna			
1	Podniesienie świadomości ekologicznej na obszarze gmin	liczba gmin	167
2	Podniesienie świadomości ekologicznej uczestników/odbiorców	liczba osób	108 120
3	Podniesienie świadomości ekologicznej na obszarze województwa śląskiego	liczba zadań	54
5. Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna			
1	RLM kanalizacji	RLM	3 170
2	RLM oczyszczalni	RLM	154 200
3	Odprowadzanie ścieków z n podłączeń do budynków	szt.	1 373
4	Oczyszczanie ścieków do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na wprowadzenie ścieków do wód	Liczba zadań	3
5	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RLM	4 533
6	Stworzenie warunków do oczyszczania ścieków w ilości n do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków oczyszczonych.	m ³ /d	3 618
7	Stworzenie możliwości dostawy wody do picia o odpowiedniej jakości	Liczba zadań	11
8	Ilość osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	osoby	4 234
9	Zmniejszenie strat wody	Liczba zadań	2
10	Stworzenie możliwości kształtowania i ochrony zasobów wodnych	m ³ /a	340 000
6. Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska			
1	Poprawa możliwości jednostek straży pożarnej w zakresie likwidacji i zwalczania skutków poważnych awarii, powodzi, wypadków i katastrof chemicznych i ekologicznych.	liczba zadań	323
2	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	Liczba osób	1 528 180
7. Zarządzanie środowiskowe w regionie			
1	Utrzymanie prawidłowego stanu liczebnego gatunków	liczba gatunków	37
2	Stworzenie możliwości prawidłowego zarządzania środowiskowego na obszarze gminy	liczba gmin	248
3	Zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów na obszarze	ha	2 000
4	Zakup i wdrożenie programu dla wspomagania systemu kontroli wnoszenia opłat środowiskowych przez podmioty korzystające ze środowiska	szt	1
8. Profilaktyka zdrowotna			

1	Wzmocnienie organizmów dzieci poprzez realizację programu profilaktyki zdrowotnej, podniesienie świadomości ekologicznej dzieci poprzez realizację programu edukacji ekologicznej	liczba dzieci	9 509
---	---	---------------	-------

Tabela nr 29 Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2022 roku ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POiŚ

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona atmosfery			
1	Audyt energetyczny	szt.	255
2	Dokumentacja projektowa	szt.	621
3	Ekspertyzy	szt.	29
4	Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	397
5	Instalacja solarna	kpl.	2
6	Kotłownia gazowa	kpl.	4 735
7	Instalacja c.w.u.	kpl.	14
8	Instalacja fotowoltaiczna	kpl.	7 912
9	Instalacja odpylania spalin	kpl.	1
10	Instalacja ogrzewania	kpl.	14 643
11	Zakup pojazdu hybrydowego lub elektrycznego	kpl.	30
12	Oświetlenie energooszczędne	kpl.	1 455
13	Pompa ciepła	kpl.	352
14	pompa ciepła	kW	287
15	Pozostałe inwestycje z zakresu ochrony atmosfery	kpl.	2
16	Termoizolacja obiektów	kpl.	10 337
17	Wentylacja mechaniczna	kpl.	642
18	Węzeł cieplny	kpl.	65
19	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl.	36 365
20	Źródło ciepła opalane biomasą	kpl.	7
21	Źródło ciepła zasilane energią elektryczną	kpl.	1
22	Źródło ciepła opalane gazem/olejem	kpl.	132

23	Źródło ciepła opalane paliwem stałym	kpl.	61
24	Źródło ciepła	kpl.	8 318
25	Instalacja fotowoltaiczna (kW)	kW	3 921
26	Sieci ciepłne wraz z przyłączami	m	661
27	Kocioł opalany węglem lub biomasą spełniające wymogi 5 klasy, wg kryteriów zawartych w normie PN EN303-5:2012	szt.	3
28	Kocioł elektryczny	kpl.	473
29	Kocioł na pellet drzewny	kpl.	1 394
30	Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	kpl.	2 214
31	Kocioł opalany węglem spełniający wymogi 5 klasy i ekoprojektu	kpl.	3 346
32	Kocioł opalany gazem	kpl.	6 205
33	Kocioł zgazowujący drewno	kpl.	202
34	Pompa ciepła powietrze/powietrze	kpl.	133
35	Pompa ciepła powietrze/woda	kpl.	332
36	Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	kpl.	8 092
37	Stolarka drzwiowa	kpl.	7 588
38	Stolarka okienna	kpl.	8 085
39	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI)	liczba	2 091
40	Układ kogeneracji w oparciu o konwencjonalne źródło energii	kpl.	2
41	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	133
42	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m ²	129 253
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Specjalistyczne pojazdy do zbiórki i transportu odpadów komunalnych, w tym biodegradowalnych	szt.	10
2	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	szt.	54
3	Usunięcie i unieszkodliwienie odpadów nielegalnie magazynowanych	Mg	365
4	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	szt.	2 040
5	Zakup wapna nawozowego	Mg	10 496
3. Ochrona przyrody			
1	Cięcia odmładzające krzewów	m ²	2 926
2	Cięcia pielęgnacyjne	szt.	4 693

3	Czyszczenie z podrostów	ha	9
4	Druk wydawnictw	szt.	1 000
5	Frezowanie pni	szt.	51
6	Ochrona zagrożonych siedlisk	ha	1,68
7	Odstąpienie ostańców skalnych	ha	0,43
8	Opracowanie dokumentu	szt.	3
9	Przygotowanie gleby	ha	39,72
10	Renowacja trawników	ha	5
11	Wycinka drzew	szt.	948
12	Wykaszenie	ha	239,72
13	Wykonanie lotów patrolowych	godz.	67
14	Wypas zwierząt	ha	113
15	Zabezpieczenie gniazd	szt.	13
16	Zakup i montaż tablic	szt.	288
17	Zakup i sadzenie drzew	szt.	468
18	Zakup i sadzenie roślin	szt.	385 487
19	Zakup i wsiedlenie zwierząt	szt.	95
20	Zakup karmy	t	176
21	Zakup pułapek feromonowych	szt.	370
22	Zakup sprzętu	szt.	281
23	Zakup ziemi urodzajnej	m ³	35
24	Zarybianie	kg	3 145
25	Zrębkowanie gałęzi	mp	465
26	Zwalczanie szrotówka na drzewach	szt.	24
4. Edukacja ekologiczna			
1	Doposażenie laboratorium	szt.	1
2	Doposażenie ośrodków edukacji ekologicznej	szt.	14
3	Druk książki/albumu	szt.	29 150
4	Druk plakatu	szt.	758
5	Druk ulotki/folderu	szt.	26 000

6	Druk wydawnictwa	szt.	41 161
7	Liczba uczestników konferencji	liczba uczestników	520
8	Media - Publikacja czasopism	ilość numerów	434
9	Media - Publikacja kolumn ekologicznych	ilość kolumn	631
10	Media - Radio - Czas trwania audycji	minuta	180
11	Media - Radio - Emisja audycji	ilość audycji	413
12	Media - Telewizja - Czas trwania programu	minuta	265
13	Media - Telewizja - Programy	ilość programów	120
14	Pomoce dydaktyczne na terenie ścieżki	szt.	15
15	Produkcja filmu	minuta	7
16	Przeprowadzenie akcji edukacyjnej	szt.	15
17	Przeprowadzenie konferencji	szt.	19
18	Przeprowadzenie konkursu	szt.	19
19	Przeprowadzenie programu/kampanii edukacyjnej	szt.	5
20	Przeprowadzenie warsztatów - godziny	godz.	3 238
21	Przeprowadzenie warsztatów - ilość	szt.	478
22	Przeprowadzenie warsztatów - osoby	liczba osób	10 935
23	Tablice na terenie ścieżki	szt.	125
24	Utworzenie i wyposażenie pracowni	szt.	70
25	Utworzenie strony internetowej	szt.	3
26	Utworzenie ścieżki	szt.	5
27	Wydanie materiałów konferencyjnych	szt.	2 782
28	Wygłoszenie referatów	szt.	108
29	Wykonanie CD/DVD z filmem	szt.	1
30	Zakup gadżetów	szt.	450
31	Zakup i wręczenie nagród laureatom konkursu	szt.	219
32	Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	699
33	Zakup sadzonek	szt.	420
34	Zakup sprzętu komputerowego	szt.	3
35	Zakup urządzeń multimedialnych	szt.	2

36	Zakup wyposażenia	szt.	334
37	Zorganizowanie wystawy	szt.	1
5. Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna			
1	Kanalizacja sanitarna o długości	mb	51 378
2	Oczyszczalnia ścieków komunalnych	m ³ /d	1 211
3	Oczyszczalnia ścieków przemysłowych	m ³ /d	1 818
4	Przepompownie	szt.	23
5	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	87
6	Separatory	szt.	1
7	Sieć wodociągowa o długości	mb	13 426
8	Przyłącza wodociągowe	szt.	478
9	System monitorująco-kontrolny	szt.	1
10	Ujęcie wody	m ³ /d	1 416
6. Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska			
1	Liczba wyposażonych jednostek OSP	szt.	359
2	Specjalistyczny sprzęt mechaniczno-hydrauliczny	szt.	727
3	Specjalistyczny sprzęt sygnalizacyjny	szt.	65
4	Specjalistyczny sprzęt elektryczno-elektroniczny	szt.	2
5	Inny specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych	szt.	4
6	Zakup indywidualnego wyposażenia strażaka	kpl	4 316
7	Zakup sprzętu ODO	kpl	51
8	Zakup niezbędnego sprzętu.	kpl	135
9	Zakup środków chemicznych - dyspergenty	dm ³	8 450
10	Zakup środków chemicznych - sorbenty i środki pianotwórcze	kg	60 200
11	Zakup pojazdów specjalistycznych	szt.	3
12	Liczba zakupionych ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	5
13	Liczba zakupionych lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	1
14	Liczba zakupionych średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych	szt.	17
7. Zarządzanie środowiskowe w regionie			
1	Opracowanie dokumentu	szt.	54

2	Zakup i wdrożenie programu dla wspomagania systemu kontroli wnoszenia opłat środowiskowych przez podmioty korzystające ze środowiska	szt.	1
8. Profilaktyka zdrowotna			
1	Wyjazd dzieci	liczba dzieci	9 509

X. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2022 ROKU

1. OCHRONA ATMOSFERY

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony atmosfery oraz ochrony przed hałasem, których realizacja została zakończona w 2022 roku należą:

- Budowa elektrowni fotowoltaicznej Bukowiec– Land Investment Sp. z o.o.,
- Nowocześni, szybcy, ekologiczni - zakup samochodów z napędem hybrydowym dla potrzeby garnizonu śląskiej Policji. Etap V- Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach,
- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla budynku w Częstochowie ul. Krakowska 61 - Zakład Produkcyjno-Ustugowo-Handlowy PRIMEX mgr inż. Marek Łyszczarz,
- Program ograniczenia emisji - "Czyste powietrze dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2019-2022" ETAP V na rok 2022 – Gmina Wodzisław Śląski,
- Budowa osiedlowej sieci ciepłej w technologii rur preizolowanych 2xDN200/355-65/160mm od SW-108 ul. Giewont 22 do budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Giewont 3, 8, 10, 12, 16, 18, 20 w Bielsku – Białej - Przedsiębiorstwo Komunalne "THERMA" Sp. z o.o.,
- Zabudowa instalacji fotowoltaicznej zasilającej budynek RPWiK Tychy S.A. w Łaziskach Górnych przy ul. Łazy 5c - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach Spółka Akcyjna,
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Wodzisławiu Śląskim na os. XXX-lecia 80-83, 85-88, 89-92 należących do Spółdzielni Mieszkaniowej "ROW" w Wodzisławiu Śląskim - Spółdzielnia Mieszkaniowa "ROW",
- Termomodernizacja budynku OSP Wąsosz-Łaziec w miejscowości Wąsosz - Ochotnicza Straż Pożarna Wąsosz Łaziec,
- Termomodernizacja 4 budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Katowicach przy ulicy Jabłoniowej 42, Morawa 119F, Strzeleckiego 3 oraz Warmińskiej 11A-11B należących do Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej,
- Gmina Pawłowice - Ograniczenie niskiej emisji na terenie gminy Pawłowice w roku 2021,
- Gmina Mysłowice - Ograniczenie niskiej emisji w mieście Mysłowice - budynki jednorodzinne 2021 rok,
- Gmina Bytom - Program ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Bytom - etap na rok 2022,
- Gmina Pawłowice - Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Pawłowice w roku 2022,
- Energetyka Cieszyńska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Przebudowa sieci ciepłych w Cieszynie wraz z budową przyłączy i węzłów ciepłowniczych celem likwidacji węzłów grupowych,
- Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Termomodernizacja budynków mieszkalnych zlokalizowanych w Sosnowcu przy ul. Kalinowej 127-133, Wysokiej 1A, Kierocińskiej 12 i Zamenhofska 26-26A,
- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza - Termomodernizacja budynku zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Mikołowie zlokalizowanego przy ul. Górny Rynek 6 w Cieszynie,
- Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka Cieszyn - Termomodernizacja budynków i modernizacja instalacji technologicznych celem zmniejszenia

zużycia ciepła i ograniczenia emisji w obiektach Zgromadzenia Sióstr sw. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka - etap I,

- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. - Zabudowa kompleksowego układu kompensacji mocy biernej w KWK Pniówek,
- PEC Sp. z o. o. w Tychach - Przebudowa przesyłowej sieci ciepłowniczej Południe I od komory KRXIIIa do komory XXXIV w Tychach – przejście pod torami PKP,
- Gmina Katowice - Ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Katowice - kontynuacja działań związanych z dofinansowaniem wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych - budynki wielorodzinne - etap V: 2021 rok,
- Gmina Katowice - Ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Katowice - kontynuacja działań związanych z dofinansowaniem wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych - budynki jednorodzinne - etap V: 2021 rok,
- Czeladzka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Termomodernizacja 2 budynków mieszkalnych usytuowanych w Czeladzi przy ul. Składkowskiego 22, 24 należących do zasobów Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej,
- Gmina Koziegłowy - Wymiana źródeł ciepła w budynkach indywidualnych mieszkańców w ramach wdrożenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Koziegłowy - Etap II,
- Caritas Archidiecezji Katowickiej - Budowa instalacji fotowoltaicznych w Katowicach przy ul. Czempieła 1 i ul. Domina 1, 1A i 1B.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami oraz ochrony powierzchni ziemi, których realizacja została zakończona w 2022 roku należą:

- uruchomienie stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji w Chorzowie przy ul. Żelaznej 9A, zadanie zrealizowane przez OLMET Przemysław Oleś spółka komandytowa,
- usunięcie i gospodarowanie odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi zmagazynowanymi w Mysłowicach przy ul. Brzezińskiej 50, zadanie zrealizowane przez Gminę Mysłowice,
- usunięcie i utylizacja odpadów niebezpiecznych porzuconych przy ul. Szyby Rycerskie w Bytomiu, zadanie zrealizowane przez Gminę Bytom,
- zakup 7 niskoemisyjnych specjalistycznych środków transportu przeznaczonych m.in. do odbierania odpadów z napędem CNG przez PreZero Bielsko-Biała S.A.,
- wymiana dwóch samochodów typu śmieciarka z napędem diesel o normie spalania EURO 4 na dwa samochody z ekologicznym napędem CNG do zbierania odpadów zmieszanych, BIO odpadów oraz odpadów selektywnie zbieranych, zadanie zrealizowane przez EKO Sp. z o. o. (dawniej: EKO M. Golik, J. Konsek, A. Serwoka Spółka Jawna z siedzibą w Rybniku),
- zakup przez przedsiębiorstwo REKO z Myszkowa specjalistycznego pojazdu przeznaczonego do zbierania odpadów komunalnych, zadanie zrealizowane przez REKO PRIME Sp. z o.o.,
- demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych płaskich oraz falistych z budynków mieszkalnych i gospodarczych z terenu 12 gmin województwa śląskiego oraz 14 Spółdzielni Mieszkaniowych i 6 Wspólnot Mieszkaniowych.

3. OCHRONA PRZYRODY

Do najważniejszych działań z zakresu różnorodności biologicznej zakończonych w 2022 roku należą:

Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk oraz gatunków flory i fauny w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd- zadanie realizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.

Zadanie miało na celu przeprowadzenie działań czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych, tzw. półnaturalnych ekosystemów otwartych położonych na obszarze Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”. Celem planowanych zabiegów jest zapobieganie zarastaniu muraw naskalnych, muraw kserotermicznych, w wyniku postępowania naturalnej sukcesji. W celu osiągnięcia efektów przeprowadzone zostaną następujące działania: prowadzenie wypasu zwierząt gospodarskich na obszarze siedlisk ciepłolubnych na obszarze 103 ha, usuwanie rdestowca sachalińskiego na powierzchni 1,5 ha.

Przeciwpozarowe zabezpieczenie w celu ochrony różnorodności biologicznej terenów leśnych RDLP w Katowicach oraz ochrony klimatu - patrolowanie lotnicze lasów województwa śląskiego w 2022 r.- zadanie realizowane przez PGL LP Nadleśnictwo Katowice.

Celem zadania było usprawnienie systemu obserwacyjno-alarmowego Lasów Państwowych, przeznaczonego do wykrywania i lokalizacji pożarów na terenach leśnych województwa śląskiego.

W ramach realizacji zadania w zakresie funkcjonowania systemu obserwacyjno-alarmowego Lasów Państwowych wykonane zostało 68 godzin lotów patrolowo-gaśniczych w celu wykrywania i gaszenia pożarów za pomocą samolotów oraz śmigłowców patrolowo-gaśniczych. Śmigłowiec wraz z samolotami patrolowo-gaśniczymi są odpowiedzialne za lokalizację pożarów oraz szybkie rozpoczęcie akcji gaśniczej i powstrzymanie pożaru do momentu dotarcia na miejsce sił naziemnych.

Zaopatrzenie w karmę rehabilitowanych zwierząt Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt „Leśne Pogotowie” przy Nadleśnictwie Katowice - PGL LP Nadleśnictwo Katowice.

Celem Ośrodka Rehabilitacyjnego, który powstał w 1993 r. przy Nadleśnictwie Katowice, jest przywracanie do środowiska przyrodniczego zrehabilitowanych w ośrodku zwierząt dziko występujących (np. rannych w wypadkach drogowych, albo wskutek innego typu zdarzeń losowych, wymagających rehabilitacji), jest to miejsce, gdzie zwierzęta dochodzą do zdrowia.

Założeniem zadania było udzielenie opieki dla zwierząt będących na utrzymaniu leśnego pogotowia, poprzez dofinansowanie zakupu zróżnicowanej, nierzadko specjalistycznej karmy dla ok. 395 zwierząt.

4. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Do najważniejszych działań z zakresu edukacji ekologicznej, zakończonych w 2022 roku należą:

VIII edycja konkursu pn. „Zielona Pracownia”, którego przedmiotem było utworzenie ekopracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, chemiczno-fizycznych czy geologicznych w placówkach oświatowych z terenu województwa śląskiego. W ramach kolejnej edycji dofinansowano 70 wniosków, które wyłoniono biorąc pod uwagę pomysł na zagospodarowanie pracowni, jej funkcjonalność, wykorzystanie przestrzeni oraz innowacyjność zaproponowanych rozwiązań. Istotnym kryterium wyboru była różnorodność pomocy dydaktycznych, wyposażenia oraz sprzętu multimedialnego.

Kampania na rzecz adaptacji do zmian klimatu: „Śląsk dla klimatu” – zadanie realizowane przez Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń.

Celem głównym zadania było zwiększenie świadomości ekologicznej oraz aktywności społecznej mieszkańców województwa śląskiego poprzez przeprowadzenie wieloaspektowej dwuletniej

kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Kampania objęła działania realizowane na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie oraz Regionalnej Stacji Edukacji Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie, gdzie odbyły się cykliczne imprezy i wydarzenia towarzyszące w tym m.in. rodzinne święto przyrodniczo ekologiczne, realizowane w formie pikników plenerowych odbywających się zazwyczaj w niedzielę, połączonych z tematycznymi wykładami popularnonaukowymi, kiermaszem rękodzieła, konkursami, warsztatami, zajęciami oraz akcjami edukacyjno-ekologicznymi i happeningami.

Katodoluminescencja stolikowa - doposażenia pracowni petrograficznej w Instytucie Nauk o Ziemi, Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach - Uniwersytet Śląski w Katowicach.

Celem zadania było doposażenie pracowni petrograficznej w Instytucie Nauk o Ziemi Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Śląskiego w zestaw katodoluminescencji stolikowej składający się z: działa elektronowego, adaptera do działa, dwustopniowej pompy próżniowej, mikroskopu polaryzacyjnego, kamery chłodzonej ogniwem Peltiera, urządzenia sterującego, źródła elektronów oraz pierścienia mocującego.

Zestaw służyć będzie studentom oraz doktoratom na kierunkach Geologia, Geologia stosowana, Aquamatyka oraz Inżyniera Zagrożeń Środowiskowych.

5. OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, których realizacja została zakończona w 2022 roku należą:

- „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Gminie Orzesze”. W wyniku realizacji zadania Inwestor Gminna Orzesze wybudowała mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w Orzeszu–Zawiści o przepustowości 1.588 m³/d oraz 4,8 km kanalizacji sanitarnej i 1 przepompownię ścieków. Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji wyniosła 19.849 RLM.
- „Rozbudowa i uszczelnienie sieci kanalizacji sanitarnej w Aglomeracji Skoczów Gmina Skoczów” zrealizowane przez Miejską Spółkę SKO-EKO Sp. z o.o. w Skoczowie. W wyniku realizacji zadania wybudowano i zmodernizowano łącznie 12,7 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz wykonano 260 szt. połączeń do budynków. Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji wyniosła 14.446 RLM.
- „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Brenna w Górkach Wielkich i w Brennej” zrealizowane przez Gminę Brenna. W wyniku realizacji zadania wybudowano 8,7 km kanalizacji sanitarnej, 153 szt. połączeń do budynków oraz 1 przepompownię ścieków. Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków wyniosła 608 RLM.
- „Budowa sieci wodociągowej i przyłączy wodociągowych w rejonie ul. Rybnickiej, ul. 3 Maja, ul. Janasa, ul. Tuwima i ul. Sportowej w Żorach”. W wyniku realizacji zadania inwestor Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o. wybudowało 1,7 km sieci wodociągowej oraz 45 szt. przyłączy/przebieg wodociągowych. Ilość osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę wyniosła 170 osób.
- „Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej od ul. Zachodniej w Zawierciu do stacji pomp przy ul. Stary Rynek”. Zadanie wykonane przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Zawiercie. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wybudowano 1,5 km sieci wodociągowej. Ilość osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę wyniosła 39.000 osób.

6. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE

Do najważniejszych inwestycji z zakresu zarządzania środowiskowego w regionie zakończonych w 2022 roku należą:

Ocena stanu populacji gatunków ptaków strefowych, dla których istnieje potrzeba wdrożenia działań z zakresu ochrony czynnej terenów otwartych wraz z monitoringiem siedlisk nieleśnych – zadanie realizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.

Zadanie miało na celu uzyskanie wiarygodnych danych i uzupełnienie stanu wiedzy na temat różnorodności biologicznej województwa śląskiego i Beskidzkich Parków Krajobrazowych, celem możliwości optymalizacji i kontynuacji działań ochrony czynnej na terenach cennych przyrodniczo, na których obecne są rzadkie typy siedlisk nieleśnych.

W ramach zadania Beneficjent zaplanował:

- inwentaryzację wiosennych gatunków roślin zielnych (takich jak: szafran spiski, pierwiosnek wyniosły, ziarnopłon wiosenny, zawilec gajowy) w cennych typach siedlisk, na których w latach poprzednich ZPKWŚ realizował działania ochronne, a dla których w ramach monitoringu siedlisk przyrodniczych prowadzonym przez ZPKWŚ od 2014 r., nie została taka inwentaryzacja opracowana,
- monitoring występowania ekspansywnego gatunku – szczawiu alpejskiego oraz skuteczności jego usuwania w obrębie 4 powierzchni w Beskidzie Żywieckim,
- ocenę stanu populacji wybranych gatunków ptaków strefowych: bociana czarnego, orła przedniego oraz puchacza.

XI. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW

Fundusz w 2022 roku przeprowadził czynności kontrolne obejmujące:

- kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie dofinansowanych zadań,
- kontrolę realizacji zadań w terenie.

Przeprowadzanie kontroli pozwoliło zwiększyć skuteczność nadzoru nad wykorzystaniem przekazanych przez Fundusz środków, a co za tym idzie, prawdopodobieństwo wykrycia ewentualnych nieprawidłowości w realizacji dofinansowywanych zadań oraz w sposobie ich dokumentowania.

W 2022 roku przeprowadzono kontrolę na miejscu 230 umów zawartych z Beneficjentami instytucjonalnymi, w tym: 126 pożyczek preferencyjnych, 35 dotacji, 40 umorzenia części pożyczek, 7 dotacji udzielonych ze środków NFOŚiGW, 1 pożyczki pomostowej, 2 dotacji w ramach przekazania środków finansowych, 19 dotacji dotyczących prowadzenia punktów konsultacyjnych w ramach Programu „Czyste Powietrze”. W sumie skontrolowano realizację 171 zadań, w tym:

- 5 z zakresu gospodarki wodnej,
- 21 z zakresu ochrony wód,
- 100 z zakresu ochrony atmosfery,
- 10 z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 5 z zakresu ochrony przyrody,
- 9 z zakresu edukacji ekologicznej,
- 2 z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- 18 dotyczących prowadzenia punktów konsultacyjnych w ramach Programu „Czyste Powietrze”,
- 1 z zakresu zapobiegania poważnym awariom.

Ponadto, przeprowadzono kontrolę na miejscu 102 zadań realizowanych przez osoby fizyczne, dofinansowanych na podstawie umów dotacji z zakresu gospodarki wodnej w ramach programu „Moja woda”.

Kontrole wykazały, że w 266 kontrolowanych zadaniach realizacja przebiegała zgodnie z treścią zawartych umów, a w pozostałych przypadkach najczęściej spotykane niedociągnięcia polegały na:

- realizowaniu zadań niezgodnie z harmonogramami rzeczowo – finansowymi lub opóźnionych w realizacji (stwierdzono w 3 przypadkach),
- rozbieżnościami pomiędzy przedłożoną dokumentacją potwierdzającą wykonanie robót, a oryginałami dokumentów - daty rozpoczęcia, zakończenia zadania (nieprawidłowość wykryto w 3 przypadkach),
- nieosiągnięciu lub zagrożeniu nieosiągnięcia zaplanowanego efektu rzeczowego (nieprawidłowość wykryto w przypadku 1 zadania inwestycyjnego).

Oprócz kontroli prowadzonych na miejscu, analizowano dokumenty stanowiące rozliczenie kolejnych rat pożyczek i dotacji, oraz rozliczeń po zakończeniu realizowanych zadań. W efekcie stwierdzono, że najczęściej pojawiającymi się niedociągnięciami były:

- brak adnotacji o płatnościach na oryginałach faktur ze środków Funduszu,

- opóźnienia w realizacji zadań,
- wykonanie mniejszego zakresu rzeczowego,
- brak potwierdzeń zamontowania tablic informacyjnych,
- brak potwierdzeń zamontowania tablic pamiątkowych,
- brak kompletnego rozliczenia umów.

W zakresie przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Czyste Powietrze, zgodnie ze stanowiskiem rekomendowanym przez konwent Prezesów Zarządów Wojewódzkich Funduszy kontrole przeprowadzane były na dokumentach w siedzibie Funduszu, bez konieczności kontroli na miejscu. W przypadku pojawienia się uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowej realizacji przedsięwzięcia, Fundusz mógł podjąć decyzję o przeprowadzeniu kontroli na miejscu, celem ustalenia stanu faktycznego.

Fundusz w 2022 roku w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze przeprowadził czynności kontrolne obejmujące:

- kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie finansowe projektów,
- kontrolę realizacji umów na dokumentach (dokumentacja zdjęciowa) dostarczonych drogą elektroniczną, bądź pocztową przez Beneficjentów.

Przeprowadzanie kontroli pozwoliło zwiększyć skuteczność nadzoru nad wykorzystaniem przekazanych przez Fundusz środków, a co za tym idzie, prawdopodobieństwo wykrycia ewentualnych nieprawidłowości w realizacji dofinansowywanych zadań oraz w sposobie ich dokumentowania.

W 2022 roku przeprowadzono kontrolę na dokumentach w przypadku 1 483 umów, w tym: 1 461 dotacji i 22 pożyczki. W sumie skontrolowano realizację 1 461 zadań.

Kontrole wykazały, że we wszystkich kontrolowanych zadaniach realizacja przebiegała zgodnie z treścią zawartych umów.

XII. SPIS TABEL

		Strona
Tabela nr 1	Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2022 roku	5
Tabela nr 2	Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2022 roku	7
Tabela nr 3	Efekty rzeczowe i ekologiczne z umów zawartych w 2022 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	23
Tabela nr 4	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze	27
Tabela nr 5	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Czyste Powietrze	27
Tabela nr 6	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”	28
Tabela nr 7	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu „Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż”	28
Tabela nr 8	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)	30
Tabela nr 9	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 1)	30
Tabela nr 10	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)	31
Tabela nr 11	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych część 2)	31
Tabela nr 12	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie	31
Tabela nr 13	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie	32
Tabela nr 14	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest	32
Tabela nr 15	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest	32
Tabela nr 16	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii	34
Tabela nr 17	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii	34
Tabela nr 18	Efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie	35

Tabela nr 19	Efekty rzeczowe z umów zawartych w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie	35
Tabela nr 20	Wybrane pozycje bilansu	37
Tabela nr 21	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat	38
Tabela nr 22	Struktura wpływów Funduszu w latach 2020-2022	40
Tabela nr 23	Struktura wydatków Funduszu w latach 2020-2022	41
Tabela nr 24	Wypłaty ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2022 roku	43
Tabela nr 25	Dotacje oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2020-2022	47
Tabela nr 26	Finansowanie zwrotne ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w latach 2020-2022	49
Tabela nr 27	Pomoc publiczna udzielona w latach 2020–2022	51
Tabela nr 28	Efekty ekologiczne z umów zawartych w 2022 roku ze środków Fundusz, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ	60
Tabela nr 29	Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2022 roku ze środków Fundusz, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ	63

XIII. SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1	Łączna pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w latach 2020-2022 z tytułu zawartych umów	3
Rys. 2	Plan i wykonanie przychodów Funduszu za 2022 rok	6
Rys. 3	Plan i wykonanie kosztów Funduszu za 2022 rok	8
Rys. 4	Kierunki wydatkowania środków Funduszu w 2022 roku	12
Rys. 5	Wpływy Funduszu w 2022 roku	40
Rys. 6	Struktura wpływów Funduszu w 2022 roku	41
Rys. 7	Struktura wydatków Funduszu w 2022 roku	42
Rys. 8	Źródła finansowania wypłaconych środków	42
Rys. 9	Formy pomocy finansowej wypłaconej ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2022 roku	45
Rys. 10	Finansowanie bezzwrotne ze środków Funduszu, Narodowego Funduszu oraz w ramach POIiŚ w 2022 roku	46
Rys. 11	Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2022 roku)	53

XIV. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1	Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok
2	Realizacja planu w ramach kierunków wydatkowania środków finansowych Funduszu za 2022 rok

Załącznik nr 1

**Sprawozdanie z wykonania Rocznej Planu Finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 31.12.2021	Plan 2022	Wykonanie 31.12.2022	% 5:4	% 5:3
1	2	3	4	5	6	7
I.	Stan Funduszu na początek roku	1 247 759	1 260 316	1 260 316	100%	101%
	z tego:					
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	6 492	7 119	7 119	100%	110%
2.	Udziały i akcje	11 336	14 005	14 005	100%	124%
3.	Środki pieniężne	265 256	304 936	304 936	100%	115%
4.	Papiery wartościowe, w tym:	0	0	0		
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	0	0		
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0	0	0		
5.	Należności	983 087	1 003 605	1 003 605	100%	102%
5.1.	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	978 969	999 253	999 253	100%	102%
5.1.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	360 811	397 076	397 076	100%	110%
6.	Pozostałe aktywa	68	176	176	100%	259%
7.	Zobowiązania (minus)	-18 480	-69 525	-69 525	100%	376%
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0	0	0		
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0		
II.	Przychody	124 436	155 230	155 114	100%	125%
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	73 171	74 820	75 014	100%	103%
1.1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	72 849	73 900	73 873	100%	101%
1.2.	Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	322	920	1 141	124%	354%
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	10 163	25 530	25 530	100%	251%
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1 603	1 820	1 810	99%	113%
3.1.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w tym:	1 603	1 820	1 810	99%	113%
3.1.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	1 603	1 737	1 727	99%	108%
3.1.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0	83	83	100%	
3.2.	Przychody z tytułu dotacji z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w tym:	0	0			
3.2.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	0	0			
3.2.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0	0			
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	0	0			
5.	Przychody finansowe	31 941	44 817	44 687	100%	140%
5.1.	w tym odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	28 852	31 300	29 737	95%	103%
5.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	11 096	11 800	11 641	99%	105%
6.	Pozostałe przychody	7 558	8 243	8 073	98%	107%

Załącznik nr 1

**Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 31.12.2021	Plan 2022	Wykonanie 31.12.2022	% 5:4	% 5:3
1	2	3	4	5	6	7
III.	Koszty	111 879	135 919	110 485	81%	99%
1.	Dotacje, w tym:	37 599	40 533	19 690	49%	52%
1.1.	dotacje na cele bieżące	26 158	19 230	10 387	54%	40%
1.1.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	21 597	14 250	5 671	40%	26%
1.2.	dotacje na cele inwestycyjne	11 441	21 300	9 301	44%	81%
1.2.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	2 126	5 676	2 453	43%	115%
1.3.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	0	3	2	67%	
1.3.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0			
1.4.	spłaty kapitału kredytów bankowych	0	0			
1.4.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0			
1.5.	dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji	0	0			
1.5.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0			
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	11 243	9 810	9 808	100%	87%
3.	Umorzenia pożyczek	33 628	27 000	26 461	98%	79%
3.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	7 466	7 000	5 832	83%	78%
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	499	700	577	82%	116%
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	0	12 954	12 944	100%	
6.	Koszty działalności organów i biur w tym:	28 775	41 616	36 357	87%	126%
6.1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane w tym:	22 833	31 600	28 473	90%	125%
6.1.1.	wynagrodzenia	19 418	26 623	24 242	91%	125%
6.1.2.	składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	2 981	4 220	3 674	87%	123%
6.1.3.	składki na Fundusz Pracy	367	611	446	73%	122%
6.2.	zakup towarów i usług	4 014	6 498	5 026	77%	125%
7.	Koszty finansowe	48	2 805	2 137	76%	4452%
7.1.	w tym płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0	0	0		
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0		
8.	Pozostałe koszty operacyjne	87	501	2 511	501%	2886%

Załącznik nr 1

**Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 31.12.2021	Plan 2022	Wykonanie 31.12.2022	% 5:4	% 5:3
1	2	3	4	5	6	7
IV.	Stan Funduszu na koniec roku w tym:	1 260 316	1 279 627	1 304 945	102%	104%
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	7 119	8 898	7 636	86%	107%
2.	Udziały i akcje	14 005	12 205	12 642	104%	90%
3.	Środki pieniężne	304 936	152 082	329 896	217%	108%
4.	Papiery wartościowe w tym:	0	0	0		
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	0	0		
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0	0	0		
5.	Należności	1 003 605	1 135 906	1 016 301	89%	101%
5.1.	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	999 253	1 126 840	1 014 880	90%	102%
5.1.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	397 076	349 320	364 976	104%	92%
6.	Pozostałe aktywa w tym:	176	0	162		92%
6.1.	pozostałe należności	0	0	0		
7.	Zobowiązania (minus)	-69 525	-29 464	-61 692	209%	89%
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0	0	0		
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0		
V.	Środki na wydatki majątkowe własne²⁾	1 397	2 879	1 659	58%	119%

1) W przypadku, gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucja realizującą projekt) należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”.

2) Środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku

Załącznik nr 2

Kierunki wydatkowania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2022 rok

w tys. zł

Lp.	Kierunki wydatkowania środków	Pożyczki		Dotacje na cele bieżące		Dotacje na cele inwestycyjne		Przekazanie środków		Razem	
		Plan 2022	Wykonanie 2022	Plan 2022	Wykonanie 2022	Plan 2022	Wykonanie 2022	Plan 2022	Wykonanie 2022	Plan 2022	Wykonanie 2022
1	Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem	254 587	179 365	0	0	10 940	2 963	2 470	2 469	267 997	184 797
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	23 000	16 173	6 700	449	1 400	1 058	0	0	31 100	17 680
3	Ochrona przyrody	0	0	2 300	1 950	0	0	2 208	2 207	4 508	4 157
4	Edukacja ekologiczna	0	0	5 800	5 434	160	160	40	40	6 000	5 634
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	59 500	33 456	0	0	3 300	1 192	300	300	63 100	34 948
6	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	500	0	0	0	5 400	3 928	4 350	4 350	10 250	8 278
7	Opracowania i ekspertyzy	0	0	1 430	825	0	0	442	442	1 872	1 267
8	Monitoring środowiska	0	0	0	0	100	0	0	0	100	0
9	System kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	0	0	1 100	0	0	0	0	0	1 100	0
10	Profilaktyka zdrowotna	0	0	1 900	1 729	0	0	0	0	1 900	1 729
11	Pożyczki na zachowanie płynności finansowej	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0
12	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych									3	2
Razem		338 587	228 994	19 230	10 387	21 300	9 301	9 810	9 808	388 930	258 492